

ZAŠČITA IN REŠEVANJE

V Novi Gorici Bogatajevi dnevi ZIR

IZPOSTAVLJAMO

Mag. Valentin Hajdinjak
novi obrambni minister

Marko Pišlar

PRAZNIK ZNANJA, POGUMA IN SOLIDARNOSTI

Sistem zaščite in reševanja v Sloveniji je eden izmed ključnih stebrov nacionalne varnosti, čeprav ga večina ljudi opazi šele, ko gre nekaj narobe. Poplave, plazovi, požari v naravnem okolju, vetrolom, žledolom, prometne in industrijske nesreče ter druge katastrofe nam vedno znova kažejo, kako dragoceno je, da država, občine in posamezniki delujejo usklajeno, hitro, učinkovito in predvsem strokovno.

Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja so nedvomno eden najpomembnejših strokovnih dogodkov na področju zaščite in reševanja. V času, ko se svet spoprijema z vse pogostejšimi naravnimi in drugimi nesrečami, posledicami podnebnih sprememb in številnimi drugimi izzivi, postaja učinkovito delovanje sistema zaščite in reševanja še pomembnejše. Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja zato niso le strokovno srečanje, temveč tudi prostor za povezovanje in izmenjavo izkušenj med predstavniki različnih služb, organizacij, društev in posameznikov, ki jih združuje skupni cilj – pomagati ljudem v stiski. Posebna vrednost dogodka je tudi v njegovem izobraževalno-promocijskem pomenu, s katerim se krepi zavedanje, da je varnost naša skupna odgovornost ter da lahko vsak posameznik s pravilnim in odgovornim ravnanjem pomembno prispeva k večji pripravljenosti na izredne dogodke.

Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja so zato več kot le prireditve. So simbol sodelovanja, solidarnosti in zaupanja v ljudi, ki v najtežjih trenutkih stopijo v ospredje ter s svojim delom dokazujejo, da sta človečnost in medsebojna pomoč temelj vsake varne in odporne družbe.

FOTO Bruno Toič

10
VARNOST MORA BITI
PODROČJE POVEZOVANJA,
NE DELITVE
Novi obrambni minister
mag. Valentin Hajdinjak
prevzel posle

29
PRIPRAVA NA
ZAHTEVNE NALOGE
V GORAH
132. gorski bataljon
izvedel gorniški tečaj

38
30. JUBILEJ
SOKOLOV
Na Počku slovesno
ob dnevu
10. izvidniškega bataljona

12
PRILOŽNOST ZA KREPITEV
REGIONALNEGA SODELOVANJA
Pogovor
z mag. Aljošo Selanom

32
PRISTALI NISO
LE ŠE NA LUNI
Mednarodni center
za usposabljanje
specialnih zračnih sil
v Zadru

44
V ILIRSKI BISTRICI
TRADICIONALNA VIZITA
Na seznanitev
z okrašenimi vozovi

16
TRIDNEVNI PRAZNIK
ZAŠČITE
IN REŠEVANJA
V Novi Gorici
Bogatajevi dnevi ZIR

36
INTERNO
USPOSABLJANJE
IZVIDNIKOV
Izvidniški bataljon
na usposabljanju Sokol 1

V NOVEM MESTU PRAZNIČNO OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

**Predsednica države
dr. Nataša Pirc Musar
je izpostavila pomen
zaupanja v Slovensko vojsko.**

V Slovenski vojski so v soboto, 16. maja, v Novem mestu počastili spomin na slovesno prisego prve generacije slovenskih nabornikov, ki so se 15. maja 1991 začeli usposablјati v tedanjih učnih centrih Teritorialne obrambe v Pekrah pri Mariboru in na Igu pri Ljubljani. Ker so se tudi letos v Slovenski vojski odločili, da poslanstvo ter opremo pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske predstavijo v lokalnem okolju, je ves dan v mestnem središču Novega mesta potekalo pestro dogajanje, ki so ga spremljale številne statične predstavitve enot Slovenske vojske. V večernem delu pa je v dvorani Marof pod sloganom V službi domovine potekala osrednja slovesnost s slavnostnim koncertom Big banda Orkestra Slovenske vojske.

Obiskovalke in obiskovalci so si na Glavnem trgu v Novem mestu lahko ves dan ogledovali opremo in oborožitev Slovenske vojske, se preizkusili v različnih vojaških veščinah ter se seznanili z različnimi oblikami sodelovanja ter možnostmi zaposlitve in izobraževanja v Slovenski vojski. Večerna osrednja prireditev ob dnevu Slovenske vojske v dvorani Marof pa se je začela s prihodom slavnostnih gostov: načelnika Generalštaba Slovenske vojske generalmajorja Boštjana Močnika, nekdanjega ministra za obrambo mag. Boruta Sajovica ter predsednice Republike Slovenije in vrhovne poveljnice obrambnih sil dr. Nataše Pirc Musar.

VOJSKA SE NE OBLIKUJE ZGOLJ Z OPREMO, TEMVEČ Z LJUDMI

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik je v pozdravnem nagovoru izpostavil pomen povezanosti med vojsko in družbo, ki je temelj moči vsake vojaške organizacije. Ob praznovanju 35-letnice delovanja Slovenske vojske je dodal, da ne gre zgolj za obletnico,

temveč za obdobje, ki predstavlja enega izmed temeljev naše državnosti in volje, da živimo v varni, svobodni in suvereni državi. Generalmajor Močnik je opozoril na vlogo veteranov vojne za Slovenijo, ki so imeli med pripravami na osamosvojitve in med vojno odločilno vlogo ter sporočilo teh dogodkov še danes zavzeto in predano prenašajo na mlajše generacije. Ob tem je spomnil, da se je med osamosvojitveno vojno rojevala vojska, ki ni bila zgolj vojaška sila, temveč izraz narodne enotnosti, odločnosti in poguma slovenskega naroda. Izpostavil je, da je bil že med pripravami na osamosvojitve pričakovani vojaški konflikt, Slovenija pa takrat še ni imela osnovnega sistema vojaškega usposabljanja, saj so bili njegovi temelji postavljeni šele z začetkom usposabljanja prvih nabornikov v tedanjih učnih centrih v Pekrah in na Igu 15. maja 1991. »Začetki nastanka Slovenske vojske nas vsako leto opominjajo, da se vojska ne oblikuje zgolj z opremo, temveč z ljudmi, ki verjamejo v svoje poslanstvo,« je poudaril

načelnik Generalštaba Slovenske vojske. Med najpomembnejšimi dosežki je izpostavil napredek pri zaposlovanju in modernizaciji. Omenil je tudi spremembe v mednarodnem varnostnem okolju, ki jih zaznamujeta že več kot štiri leta trajajoča vojna v Ukrajini ter burno in nepredvidljivo dogajanje na Bližnjem vzhodu. Po njegovih besedah varnost danes ni več samo-umevna, saj se je varnostno okolje v zadnjih letih spreminjalo hitreje kot kadar koli prej. Spremembe varnostnega okolja zaznamujejo kibernetične grožnje, hibridni konflikti, naravne nesreče in hude kompleksne krize. Generalmajor Močnik je izpostavil tudi prizadevanja drugih držav, ki povečujejo, krepijo in posodablјajo svoje oborožene sile ter poudarjajo pomen različnih komponent varnosti in sposobnosti za delovanje. Kot je dejal, tem trendom sledijo tudi v Slovenski vojski. Ob tem je navedel nekatere projekte, med njimi skorajšnji prihod novega sistema zračne obrambe IRIS-T ter nakup zmogljivosti za zračni transport in lahkih oklepnih vozil, ki bi prispevali k mobilnosti in zaščiti vojakov. Opozoril je tudi na dejstvo, da so dobavne verige za vojaško opremo danes bistveno daljše kot v preteklih letih. Ob praznovanju dne Slovenske vojske se je ob koncu nagovora zahvalil vsem, ki vsak dan s ponosom nosijo vojaško uniformo ter zavzeto in odgovorno opravljajo svojo službo in poslanstvo v zavedanju, da so del vojaške organizacije, ki se hitro razvija in se mora v prihodnjih letih še hitreje prilagajati.

**V čin brigadirja
je bil povišan Janez Gaube.**

SPOŠTLJIV POGLED NA PRETEKLOST IN ODGOVORNA USMERJENOST V PRIHODNOST NAŠE DOMOVINE

Nekdanji minister za obrambo mag. Borut Sajovic je v svojem nagovoru spomnil na pomen generala Rudolfa Maistra in njegovih borcev za severno mejo, borcev med drugo svetovno vojno in tudi v vojni za samostojno Slovenijo leta 1991. Ponosen je bil, da ta dan praznuje skupaj z vsemi zbranimi, s spoštljivim pogledom na preteklost in z odgovorno usmerjenostjo v prihodnost naše domovine. Poudaril je, da so v zadnjih letih pomembno napredovali pri krepitvi varnosti, odpornosti in obrambe ter izboljšali položaj pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, pri čemer so največja moč ljudje ter njihovi predanost in enotnost. Naštel je tudi nekatere velike naložbe v izboljšanje opreme in oborožitve ter investicije v vojaško infrastrukturo v vsej Slovenski vojski. Posebej je izpostavil posodobitev vojaške ladje Triglav in nakup novih transportnih letal, večnamenskih helikopterjev ter kolesnih oklepnih vozil. Po njegovih besedah bomo samo povezani, samozavestni in zvesti slovenskim vrednotam znali ohraniti suverenost države ter ustvarjati pogoje za varno prihodnost novih generacij. Ob koncu se je zahvalil vsem pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske ter jim čestital ob njihovem prazniku.

SLOVENSKA VOJSKA POTREBUJE SISTEMATIČNO PODPORO JAVNOSTI IN PREDVSEM POLITIKE

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar je kot slavnostna govornica poudarila, da Slovenska vojska svoj praznik že več let zapored praznuje v različnih krajih po Sloveniji, vendar vedno z istim namenom, da je blizu ljudem in med njimi. »Na dogodkih ne prikazuje le opreme, znanja in usposobljenosti, temveč tudi vrednote svojega poklica – predanost, sodelovanje, pogum ter služenje domovini in ljudem,« je dejala. Posebej je izpostavila pomen zaupanja med vojsko in državljani, ki se utrjuje z odprtostjo, dostopnostjo in povezanostjo. Pozdravila je organizacijo dni odprtih vrat vojašnic, vadišč in strelišč ter poudarila, da je podpora prebivalcev pomembna za verodostojnost Slovenske

V večernem delu je orkester nastopil z znanimi glasbenimi solisti.

vojske ter njeno razumevanje v javnosti. Zadovoljna je bila z dejstvom, da je Slovenska vojska med najbolj zaupanja vrednimi institucijami, na kar smo lahko posebej ponosni. Kot vrhovna poveljnica obrambnih sil je pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske izrazila poklon, spoštovanje in hvaležnost za njihovo delo, tako pri temeljnem obrambnem poslanstvu kot pri številnih aktivnostih v dobro skupnosti. Poudarila je, da se Slovenska vojska klicu skupnosti vedno odzove s predanostjo, prilagodljivostjo, iznajdljivostjo in pripravljenostjo za iskanje rešitev. Prepričana je, da kot steber državnosti potrebuje sistematično podporo javnosti in predvsem politike. Ob koncu je izpostavila, da se pod uniformo pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske vedno skriva veliko srce. Zahvalila se je vsem, ki predano, strokovno in odgovorno opravljajo svoje poslanstvo, ter posebej čestitala prejemnikom priznanj in tistim, ki so napredovali v činu.

NAJBOLJŠA VOJAK IN PODČASTNIK TER POVIŠANJE V ČIN BRIGADIRJA

Na osrednji slovesnosti Slovenska vojska vsako leto razglasi tudi najboljša vojaka in podčastnika za preteklo leto. Prestižna naziva za leto 2025 sta si s strokovnostjo, zavzetostjo in prizadevnim delom prislužila desetnik Jure Marzidovšek, specialist izvidnik vezist iz 74. srednjega pehotnega bataljona, in višji vodnik Anže Novak, specialist mehanik za oborožitev v 157. logističnem bataljonu. Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik in nekdanji minister za obrambo mag. Borut Sajovic sta podelila čin brigadirja ter vročila brigadirsko sabljo. V čin brigadirja

je bil povišan poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe Janez Gaube.

VEČERNI KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE S PRIZNANIMI GLASBENIKI

Po odhodu bojne zastave Slovenske vojske s prizorišča osrednje slovesnosti se je začel koncertni del dogodka. Oder dvorane Marof so ob spremljavi Big banda Orkestra Slovenske vojske pod vodstvom dirigenta višjega vojaškega uslužbenca XIII. razreda Rudolfa Strnada zavzeli znani slovenski glasbeni ustvarjalci. Slovenske glasbene uspešnice so odpeli pevec skupine Dan D Tomislav Jovanović - Tokac, Gregor Strasbergar iz skupine MRFY ter pevke Neisha, Irena Yebuah Tiran ter Nuša Derenda, ki so poskrbeli za lep konec praznovanja dne Slovenske vojske.

Enote Slovenske vojske so obiskovalcem v središču Novega mesta predstavile vojaško opremo in oborožitev ter različne vojaške poklice.

KO PREDANOST POSTANE ZGLED

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Naziv najboljšega vojaka za leto 2025 je bil ob dnevu Slovenske vojske v Novem mesu slovesno podeljen kot posebno priznanje za izjemno delo, predanost in profesionalnost desetniku Juretu Marzidovšku, pripadniku 74. srednjega pehotnega bataljona 72. brigade. Ta je s svojimi dosežki doma in v mednarodnem okolju, strokovnostjo ter vojaško držo v zadnjem letu dokazal, da spada med najperspektivnejše in najzgodnejše pripadnike Slovenske vojske.

Desetnik Marzidovšek na formacijski dolžnosti specialista izvidnika trenutno deluje v ostrostrelskem oddelku kot izvidniški vodja in vsakodnevno dokazuje visoko raven strokovne usposobljenosti, odgovornosti ter pripravljenosti za opravljanje najzahtevnejših nalog. Med pripadniki svoje enote izstopa predvsem zaradi izredne motiviranosti, vztrajnosti in neomajne predanosti vojaškemu poklicu. To dopolnjuje s spoštljivim odnosom do nadrejenih in sodelavcev ter z izrazitim občutkom za tovarištvo. V zadnjem letu je desetnik Marzidovšek uspešno opravil vse zadane naloge doma in v tujini, posebej pa se je izkazal med delovanjem na mednarodni misiji v Latviji. Tam je pokazal visoko stopnjo profesionalnosti in odgovornosti za delo v zahtevnem mednarodnem okolju, v katerem so zanesljivost, disciplina in sposobnost sodelovanja zelo pomembni. Z mirnostjo, natančnostjo in sposobnostjo hitrega odločanja je pomembno prispeval k uspešnemu delovanju svoje enote ter si pridobil spoštovanje soborcev in poveljnikov. Njegova uspešnost ni bila opažena le pri vsakodnevnih nalogah, temveč tudi na številnih usposabljanjih in tekmovanjih, na katerih je dosegal nadpovprečne rezultate. Desetnik Marzidovšek meni, da je bila njegova pot do priznanja

rezultat dolgoletnega dela in številnih zahtevnih usposabljanj, ki so se začela z usposabljanjem za ostrostrelca. Prav to uspešno končano usposabljanje mu pomeni največ, saj mu je odprlo vrata za nadaljnje izzive in priložnosti v poklicni vojaški karieri.

Posebno priznanje za njegovo usposobljenost predstavlja tudi uspešno opravljen tečaj za desetnike v Nemčiji, ki ga je končal s pisno pohvalo poveljnika. S tem je dokazal, da je pripravljen prevzemati zahtevnejše naloge in odgovornost za vodenje podrejenih. Njegova želja po napredovanju in dodatnem znanju se je pokazala tudi pri enem najzahtevnejših strokovnih usposabljanj v rodu pehote, dodatnem vojaškem strokovnem izobraževanju in usposabljanju za ostrostrelca. Tam je pokazal izjemne disciplino, zbranost in natančnost, lastnosti, ki so pomembne za pripadnike ostrostrelskih oddelkov. Po njegovem mnenju so za uspešno delo v Slovenski vojski bistveni predvsem predanost delu, dobro sodelovanje v ekipi, pripravljenost na odrekanje ter močna motivacija. Prav te vrednote po njegovih besedah predstavljajo temelj učinkovitega delovanja vsake vojaške enote.

Poleg individualnih uspehov je desetnik Marzidovšek pomembno prispeval tudi k uspehom svoje enote. Kot pripadnik 74. srednjega pehotnega bataljona je sodeloval na tekmovanju oddelkov, na katerem je s svojimi izkušnjami, znanjem in fizično pripravljenostjo pomembno vplival na uspeh kolektiva. Udeležil se je tudi tekmovanja Slovenske vojske v premagovanju pehotnih ovir in tam ponovno dokazal svoje vzdržljivost, pripravljenost in tekmovalni duh. Njegove sposobnosti delovanja pod pritiskom in vztrajnost v najzahtevnejših okoliščinah ga uvrščajo med najperspektivnejše pripadnike Slovenske vojske. Ob koncu leta 2025 je svoje znanje izpopolnil še na mednarodnem tekmovanju izvidniških oddelkov na Madžarskem in na tečaju za urbanega ostrostrelca v Nemčiji. Pridobljene izkušnje bogatijo njegovo strokovno znanje, hkrati jih pa aktivno prenaša na svoje sodelavce in mlajše pripadnike enote. Prav v tem se kaže njegova širina – ni le vrhunsko usposobljen vojak, temveč tudi človek, ki razume pomen kolektiva, znanja in medsebojne podpore.

Mladim, ki razmišljajo o vojaški poti, sporoča, naj se ne bojijo izzivov, saj vojska človeka nauči discipline, odgovornosti in timskega dela ter mu omogoči veliko priložnosti za osebni razvoj. Pri služenju domovini ga najbolj motivirata ponos, da lahko predstavlja svojo državo, ter občutek pripadnosti ekipi in poslanstvu, ki ga opravlja. Najboljši vojak Slovenske vojske za leto 2025 tako predstavlja podobo sodobnega vojaka Slovenske vojske, ki ga odlikujejo strokovna usposobljenost, psihična in fizična pripravljenost, disciplina ter velika predanost poslanstvu enote.

Desetnik Marzidovšek je prehodni pokal za najboljšega vojaka prejel iz rok glavnega podčastnika Slovenske vojske.

Z DELOM IN ZGLEDOM DVIKUJE STANDARDE SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

VSlovenski vojski naziv najboljšega podčastnika ni samo priznanje za dobro opravljeno delo, temveč predvsem potrditev izjemne predanosti poklicu, strokovnosti, odgovornosti in sposobnosti vodenja. Naziv najboljšega podčastnika za leto 2025 je upravičeno prejel vodnik Anže Novak, specialist mehanik za oborožitev v 3. četi za vzdrževanje bojnih sistemov v 157. logističnem bataljonu, ki deluje v sestavi Logistične brigade. Vodnik Novak s svojimi delom, znanjem in odnosom do službe že več let dokazuje, da spada med najbolj izstopajoče pripadnike Slovenske vojske, hkrati pa predstavlja vzor mlajšim generacijam pripadnikov Slovenske vojske.

V enoti, v kateri zaradi nepopolnosti pogosto opravlja naloge neposredno višjega formacijskega mesta, se je izkazal kot zelo zanesljiv, samoiniciativen in strokovno podkovan podčastnik. Njegovi sposobnosti prevzemanja odgovornosti ter učinkovitega delovanja tudi v zahtevnih okoliščinah pomembno prispevata k nemotenemu delovanju enote. S svojima osebnostjo in

Načelnik generalštaba je najboljšemu podčastniku izročil priznanje za dobro opravljeno delo v letu 2025.

profesionalnim pristopom neposredno vpliva na podrejene, jih motivira ter sistematično spodbuja k stalnemu razvoju in pridobivanju znanja. »Kot podčastnik skrbim za motivacijo, disciplino in povezanost med pripadniki predvsem z zgledom. V vojski besede pomenijo veliko, dejanja pa še več. Če podčastnik od svojih pripadnikov zahteva red, strokovnost in pripravljenost, mora to najprej pokazati sam,« je prepričan vodnik Novak. Ob prejemu priznanja je poudaril, da mu naziv najboljšega podčastnika predstavlja veliko osebnostno čast in potrditev dolgoletnega predanega dela. Izpostavil je tudi pomen vloge podčastnika v vojaški organizaciji. Po njegovem mnenju je podčastnik odgovoren za ljudi, disciplino in izvedbo nalog ter predstavlja vez med poveljnikom in vojaki, hkrati pa je ključni nosilec strokovnosti, reda in zaupanja v enoti.

Njegova strokovna odličnost se kaže tudi v številnih dodatnih usposabljanjih in dosežkih. Leta 2025 je uspešno opravil usposabljanje za vzdrževalca II. stopnje za pištolo Arex Delta PP in usposabljanje belgijskega proizvajalca FN za avtomatsko puško Scar. Gre za zahtevni strokovni področji, ki zahtevata visoko raven tehničnega znanja in natančnosti. V zadnjih treh letih je bil ocenjen z najvišjo službeno oceno – strelec, kar potrjuje njegovo konstantno vrhunsko delo in profesionalnost. Prav tako je preverjanje gibalnih sposobnosti v letu 2025 opravil z najvišjo oceno, poleg tega velja za izjemnega strelca, ki svoje znanje uspešno prenaša tudi na druge pripadnike enote. Posebno vrednost predstavlja njegova zanesljivost pri opravljanju nalog orožarja na terenu. Med redkimi podčastniki v Slovenski vojski je usposobljen za opravljanje nalog v okviru podpore države gostiteljice v Luki Koper, kar potrjuje njegovi strokovno širino in sposobnost delovanja na zahtevnih področjih vojaške logistike in podpore.

Vodnik Anže Novak ni le vrhunski strokovnjak na svojem področju, temveč tudi izjemen mentor in učitelj. Zaradi komunikativnosti, pripravljenosti na sodelovanje in sposobnosti učinkovitega prenosa znanja je nepogrešljiv pri usposabljanju vojakov. Mlajšim pripadnikom ne predaja zgolj strokovnega znanja, temveč tudi vrednote vojaškega poklica, kot sta odgovornost in odnos do dela. Njegova strokovnost se kaže tudi zunaj vojaškega okolja. Že dve leti sodeluje s slovenskim podjetjem Valhala pri razvoju oborožitvenih sistemov Loki in Mangart, predvsem pri testiranjih in izvedbi streljanj. Naloge opravlja poštvalno, pravočasno in brez odlašanja, tudi v razmerah, ki zahtevajo hitro ukrepanje in veliko odgovornosti.

Svoji predanost in odgovornost izkazuje tudi zunaj vojaške službe, saj je aktiven v lokalnem okolju kot član Prostovoljnega gasilskega društva Stara Vrhnika in v okviru civilne zaščite. S svojimi izkušnjami, znanjem in občutkom za pomoč ljudem dodatno potrjuje vrednote, ki jih vsakodnevno uresničuje s svojim delom v vojski in civilnem življenju. S strokovnostjo, predanostjo, odgovornostjo in zgledom predstavlja obraz sodobnega podčastnika Slovenske vojske ter dokazuje, kako pomembni so ljudje, ki svoje delo opravljajo s srcem, znanjem in občutkom za dolžnost.

VARNOST MORA BITI PODROČJE POVEZOVANJA, NE DELITVE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Robert Cotič

Na Ministrstvu za obrambo je v petek, 5. junija, potekala primopredaja poslov ministra za obrambo. Mag. Borut Sajovic je vodenje obrambnega resorja predal novemu ministru mag. Valentinu Hajdinjaku, ki ga je državni zbor 4. junija na ta položaj potrdil na 11. izredni seji, na kateri so potrdili člane nove slovenske vlade pod vodstvom predsednika Janeza Janše. Vlada je na ustanovni seji za državna sekretarja na Ministrstvu za obrambo imenovala nekdanjega veleposlanika pri zvezi Nato in asistenta z ljubljanske Fakultete za družbene vede dr. Erika Kopača ter nekdanjo poslanko Vido Čadonič Špelič.

Nekdanji obrambni minister mag. Borut Sajovic je v izjavi po primopredaji poslov ocenil, da predaja svojemu nasledniku sistem obrambe, vojske, zaščite in reševanja v dobri kondiciji. Dodal je, da je bil s predstavljenoto potjo, ki jo je pred odhodom za obrambo predstavil novi minister, zadovoljen. Prepričan je, da je bilo v 18 mesecih, kolikor je bil na čelu obrambnega resorja, na področjih odpornosti, obrambe ter zaščite in reševanja narejenega veliko, zagotovo pa bo glede na trenutne razmere treba storiti še več, zlasti pri krepitvi obrambnih izdatkov. Po njegovem prepričanju je varnost širok pojem, zato lahko vanjo spadata tudi odpornost in logistika. Sajovic verjame, da

Gardna enota je novega ministra Hajdinjaka ob prihodu sprejela z vojaškimi častmi.

je varnost majhne države, kot je Slovenija, mogoča le znotraj zavezništva. Želi pa si, da so na vrhu vrednot Slovenije domovina, človečnost in ljudje, šele nato politika. Ob koncu nagovora se je iskreno zahvalil načelniku Generalštaba Slovenske vojske generalmajorju Boštjanu Močniku za sprejem te odgovorne funkcije ter dolgoletnemu republiškem poveljniku Civilne zaščite Srečku Šestanu, svojim dosedanjim ožjim sodelavcem in vsem zaposlenim v obrambnem resorju, pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske ter številnim prostovoljcem, ki opravljajo svoje poslanstvo v sistemu zaščite in reševanja.

Novi minister mag. Valentin Hajdinjak se je najprej zahvalil Sajovicu in njegovi ekipi za dobro opravljeno delo ter korektno primopredajo poslov. Omenil je, da bo njegov pogled usmerjen v prihodnost, zato namerava ohraniti vse dobre ukrepe, ki so bili izvedeni, in jih še izpopolniti. Povedal je, da vodenje obrambnega ministrstva prevzema v času zahtevnih varnostnih razmer, ko mir in varnost v Evropi žal nista več samoumevna. Njegova naloga bo zagotoviti, da bo Slovenija imela sodoben, učinkovit in odziven obrambni sistem ter visoko stopnjo pripravljenosti na vse varnostne izzive, s katerimi se bomo spoprijemali. Omenil je, da bodo posebno pozornost pri delu namenili krepitvi kadrovske zmogljivosti Slovenske vojske, njeni modernizaciji in nadaljnjemu razvoju kibernetike obrambe ter drugih področij. Izpostavil je tudi pomen sistema zaščite in reševanja, ki ga je označil za enega največjih razlogov za ponos naše države. Zavezal se je, da bodo dobili številni prostovoljci, gasilci in vsi drugi pripadniki sistema z njim in njegovimi sodelavci zanesljivega partnerja, sogovornika in zaveznika. Minister Hajdinjak je še poudaril pomen kredibilnega in odgovornega članstva v Natu ter Evropski uniji, zato si bo prizadeval, da bo naša država vse zaveze, ki segajo v leto 2014, izpolnjevala odgovorno, transparentno in v skladu z nacionalnimi interesi. Izpostavil je tudi pomen odprtega in korektnega sodelovanja z zaposlenimi na obrambnem ministrstvu, v Slovenski vojski ter sistemu zaščite in reševanja, pa tudi s stroko in parlamentarno politiko. Varnost države mora biti po njegovem prepričanju področje povezovanja, ne delitev. Zaveda se, da ga čaka veliko dela, zato bo s svojo ekipo delal odgovorno in strokovno v korist varnosti Republike Slovenije ter njenih državljanov in državljanov.

NA OSREDNJI VOJAŠKI SLOVESNOSTI V ZAGREBU

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Ob 35. obletnici ustanovitve hrvaške vojske in dnevu državnosti Republike Hrvaške se je 30. maja na zagrebškem Jarunu zbralo več tisoč obiskovalcev, ki so spremljali predstavitev zmogljivosti hrvaških oboroženih sil in zavezniških vojsk.

V bogatem letalskem programu je sodelovala tudi Slovenska vojska z letalom Pilatus PC-9M Hudournik in helikopterjem Eurocopter (Airbus) AS532AL Cougar. Akrobatski nastop z letalom PC-9M je izvedel stotnik Andrej Fiorelli, ki je priletel iz Cerklj ob Krki. Posadka cougarja pa je svoj program začela na letališču Lučko, od koder je v formaciji štirih helikopterjev odletela nad Jarun. Formacijo je vodil hrvaški Sikorsky UH-60M Black Hawk, sledili so mu Airbus H145M madžarske vojske, naš cougar in ameriški Sikorsky HH-60W Jolly Green II. Slovenska navzočnost je simbolizirala tesno zavezniško sodelovanje ter odlično partnerstvo med vojskama Slovenije in Hrvaške, ki ga državi uspešno razvijata tako v okviru Nata kot z dvostranskim vojaškim sodelovanjem.

PODPRLI BURUNDIJSKE MIROVNIKE

BESEDILO mag. Gorazd Japelj in dr. Jerica Pavšič
FOTO VZE

Po vsem svetu smo 29. maja zaznamovali mednarodni dan pripadnikov mirovnih operacij Organizacije združenih narodov, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila v spomin na vse vojaške, policiste in civiliste, ki v modrih čeladah služijo miru na kriznih žariščih po svetu.

Slovenija je v okviru podpore mirovnim operacijam Združenih narodov Burundiju donirala 1000 kompletov prve pomoči za vojaške, ki bodo delovali v eni najzahtevnejših misij v Afriki. Z donacijo, vredno približno 137.000 evrov, želi naša država okrepiti varnost mirovnikov na terenu ter utrditi svojo vlogo aktivne podpornice mednarodnega miru in sodelovanja v okviru Združenih narodov. Kompleti prve pomoči so bili sredi maja 2026 dostavljeni v mesto Bujumbura v Burundiju, kjer so jih prevzeli visoki predstavniki države. Ti so ob prevzemu izrazili veliko hvaležnost za slovensko pomoč, ki prispeva tudi h krepitvi ugleda naše države v okviru Združenih narodov. Postopek posredovanja vojaške pomoči v obliki paketov prve pomoči Burundiju sta izvedla Generalštab Slovenske vojske in Direktorat za obrambno politiko. Burundijski pripadniki mirovne operacije Združenih narodov v Srednjeafriški republiki (angl. United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in the Central African Republic – MINUSCA) jih bodo uporabljali med opravljanjem svojih nalog, kar bo izboljšalo njihovo medicinsko oskrbo in varnost v realnem času, saj se pogosto spoprijemajo z zahtevnimi varnostnimi in humanitarnimi razmerami. Kompleti so namenjeni hitri oskrbi poškodb na terenu in izboljšanju odzivnosti v nujnih primerih. Donacija je del širših slovenskih zavez v podporo mirovnim operacijam Združenih narodov, ki jih je Slovenija napovedala na ministrskem srečanju Združenih narodov o mirovnih operacijah v Berlinu maja 2025, torej še v času svojega nestalnega članstva v Varnostnem svetu Združenih narodov v obdobju 2024–2025.

Pogovor z v. d. generalnega direktorja
Direktorata za obrambno politiko

mag. ALJOŠO SELANOM

PRILOŽNOST ZA KREPITEV REGIONALNEGA SODELOVANJA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenija je letos prevzela predsedovanje Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (angl. Central European Defence Cooperation – CEDC), ki danes združuje obrambna ministrstva šestih evropskih držav, Poljska pa v njej sodeluje kot opazovalka. Pobuda, ki je nastala že leta 2010, predstavlja temelj za sodelovanje držav Srednje Evrope na obrambno-varnostnem področju ter prispeva h krepitvi regionalne varnosti v okviru Evropske unije in zaveznitva. Slovenija kot predsedujoča država je letos že organizirala in gostila več pomembnih dogodkov in strokovnih srečanj, do konca leta, ko se izteče obdobje enoletnega predsedovanja, pa jih bo izvedla še več, med drugim tudi jesensko ministrsko srečanje. Več o pomenu pobude, njenih prihodnjih usmeritvah in slovenskem predsedovanju je predstavljeno v pogovoru z vršilcem dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za obrambno politiko Ministrstva za obrambo mag. Aljošo Selanom.

🔍 KAKO POMEMBNO JE PREDSEDOVANJE TEJ POBUDI ZA SLOVENIJO IN KONKRETNO ZA MINISTRSTVO ZA OBRAMBO?

Predsedovanje pobudi predstavlja za našo državo pomembno priložnost za aktivno soustvarjanje regionalnega obrambnega dialoga v času pomembnih sprememb v evropskem varnostnem okolju. Slovensko predsedovanje poteka pod geslom Od politike k praksi – gradimo močnejšo Srednjo Evropo in odraža naše prepričanje, da je treba današnje varnostne izzive obravnavati ne le z razpravami, temveč tudi s konkretnim sodelovanjem, skupnimi projekti in razvojem zmogljivosti. Za Ministrstvo za obrambo predsedovanje pomeni priložnost za krepitev regionalnega sodelovanja, izmenjavo dobrih praks ter povezovanje držav članic pri vprašanjih, ki so skupnega pomena za evropsko in regionalno varnost. Obenem pa Sloveniji omogoča, da potrdi svojo vlogo aktivne, odgovorne in verodostojne partnerice.

🔍 NAM LAHKO PREDSTAVITE DOSEDANJE AKTIVNOSTI PREDSEDOVANJA IN KAKO BI OCENILI IZVEDBO TEH DOGODKOV?

Prva polovica slovenskega predsedovanja je bila zelo intenzivna. Izvedli smo več dogodkov na različnih ravneh in tako zajeli širok spekter tem – od obrambne politike in evropskih obrambnih pobud do vojaških vsebin. Kot predsedujoča država smo v program vključili tudi nove vsebine, povezane s kadrovskimi izzivi obrambnih sistemov, kibernetsko odpornostjo, vojaško dediščino in razpravami o evropskih obrambnih pobudah. S tem želimo pobudo še tesneje povezati z aktualnimi varnostnimi izzivi in praktičnimi potrebami držav članic. Poseben poudarek našega predsedovanja je bil namenjen sodelovanju z državami regije Zahodnega Balkana, ki je za Slovenijo strateškega pomena. Zato aktivno spodbujamo format CEDC+, ki partnerjem iz te regije omogoča dejavno vključevanje v razprave o skupnih varnostnih izzivih in prihodnosti evropske varnosti. Posebej bi izpostavil srečanje direktorjev za obrambno politiko, ki je marca potekalo v Portorožu. Razprave so bile osredotočene na pripravo nove varnostne strategije Evropske unije, krepitev evropske obrambne pripravljenosti, razvoj

obrambnih zmogljivosti in odziv Evropske unije na hitro spreminjajoče se varnostno okolje. Posebna pozornost je bila namenjena tudi vlogi Zahodnega Balkana v evropski varnostni arhitekturi. Ob robu srečanja direktorjev za obrambno politiko smo prvič organizirali tudi delovno srečanje držav, vključenih v pobudo Balkanske namenske zdravstvene sile (angl. Balkan Medical Task Force – BMTF), namenjeno razpravi o njenem razvoju. Prav vključevanje tem, povezanih s sodelovanjem z državami Zahodnega Balkana, ter razprave o evropskih obrambnih pobudah odražajo prizadevanja Slovenije, da med svojim predsedovanjem krepí praktične oblike regionalnega sodelovanja in išče konkretne rešitve za skupne varnostne izzive. Dosedanje dogodke pozitivno ocenjujem. Udeležba držav članic je bila na visoki ravni, razprave pa odprte, vsebinsko bogate in usmerjene v iskanje praktičnih rešitev. To potrjuje, da pobuda ostaja relevanten forum regionalnega sodelovanja.

🔍 KATERI SO BILI GLAVNI VSEBINSKI POUKARJI IN SKLEPI SREČANJA DIREKTORJEV ZA OBRAMBNO POLITIKO V PORTOROŽU?

Razprave so bile osredotočene na pripravo nove evropske varnostne strategije, prihodnost evropske obrambne pripravljenosti, razvoj obrambnih zmogljivosti ter sodelovanje med Evropsko unijo, NATO in regionalnimi partnerji. Pomemben del razprav je bil namenjen tudi evropskim obrambnim pobudam, kot so Instrument za varnostne ukrepe za Evropo (angl. Security Action for Europe – SAFE), Evropski program za naložbe v obrambo (angl. European Defence Industry Programme – EDIS) in Evropska strategija za obrambno industrijo (angl. European Defence Industrial Strategy – EDIP), ter možnostim za tesnejše sodelovanje držav na področju obrambnih zmogljivosti in obrambne industrije. Razprave so potrdile široko

Večina držav članic pobude je članic Evropske unije in Nata, zato pobuda predstavlja naravno platformo za krepitev sodelovanja med državami, ki imajo podobne interese in izzive.

soglasje držav članic glede potrebe po krepitevi evropskih obrambnih zmogljivosti, nadaljnjega razvoja obrambne industrije, učinkovitejše uporabe evropskih obrambnih instrumentov ter tesnejšega sodelovanja med državami članicami. Posebej je bilo poudarjeno, da stabilen in varen Zahodni Balkan ostaja pomemben element evropske varnosti ter da je treba še naprej spodbujati njegovo vključevanje v evropske obrambne pobude in projekte. Med konkretnimi primeri uspešnega regionalnega sodelovanja so bile izpostavljene tudi Balkanske namenske zdravstvene sile, za katere so sodelujoče države izrazile podporo njihovem nadaljnjemu razvoju, večji prepoznavnosti in krepitevi njihove vloge v regiji. Srečanje je predstavljalo tudi pomemben korak v pripravah na ministrsko srečanje pobude, ki bo septembra potekalo na Brdu pri Kranju. Razprave v Portorožu so pomagale opredeliti ključne vsebinske poudarke nadaljnega dela pobude.

❓ KAKO VIDITE PRIHODNJO VLOGO TE POBUDE IN KAJ ZA NAŠO DRŽAVO POMENI NJENO ČLANSTVO?

V vse bolj kompleksnem in nepredvidljivem varnostnem okolju regionalni formati sodelovanja ponujajo pragmatično in ciljno naravnano razpravo o skupnih izzivih. Eden temeljnih namenov pobude je iskanje priložnosti za skupne projekte. Tudi danes ostaja pobuda pomembna platforma za razpravo o številnih evropskih pobudah, kot so Instrument za varnostne ukrepe za Evropo, Evropski program za naložbe v obrambo in

Evropska strategija za obrambno industrijo ter drugi instrumenti, ki prispevajo h krepitevi evropske obrambne pripravljenosti in obrambne industrije. Med konkretnimi projekti velja izpostaviti Zahodnobalkansko varnostno in obrambno akademijo, ki krepi obrambno izobraževanje in sodelovanje v regiji, ter projekt Stalnega strukturnega sodelovanja, ki prispeva k razvoju zmogljivosti na področju zaščite pred kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi grožnjami. Za Slovenijo članstvo pomeni možnost aktivnega soustvarjanja regionalnih pobud, krepitev obrambnopolitičnih vezi s partnerskimi državami ter razvoj skupnih projektov, ki prispevajo k večji varnosti celotne regije. V prihodnosti pobudo vidimo kot platformo za še tesnejše povezovanje držav Srednje Evrope, zlasti na področjih zmogljivosti, obrambne industrije, odpornosti ter usklajevanja pogledov glede ključnih vprašanj evropske varnosti.

❓ VEČINA DOGODKOV POTEKA V FORMATU CEDC. OB ZAVEDANJU, DA JE REGIONALNA VARNOST TESNO POVEZANA Z VARNOSTJO SOSEDNIH REGIJ, PA TUDI V FORMATU CEDC+, V KATEREGA SO VKLJUČENE PARTNERSKE DRŽAVE ZAHODNEGA BALKANA. KAKO OCENJUJETE POMEN TEGA PARTNERSTVA?

Partnerstvo z državami Zahodnega Balkana ima za Slovenijo poseben pomen. Regija ni le neposredna geografska soseščina Evropske unije, temveč predstavlja pomemben dejavnik evropske varnosti. Njena stabilnost in razvoj neposredno vplivata na stabilnost celotne Evrope, zato Slovenija podpira njeno evropsko perspektivo ter vključevanje držav regije v evropske in evro-atlantske procese. Slovenija aktivno podpira vključevanje držav Zahodnega Balkana v evropske obrambne pobude, projekte in finančne mehanizme, kot so Stalno strukturno sodelovanje, Evropska obrambna agencija in Evropski mirovni instrument. Pri tem si prizadevamo, da bi države regije čim bolj dejavno sodelovale pri oblikovanju skupnega evropskega varnostnega prostora in krepile regionalno sodelovanje, obrambne zmogljivosti in odpornost. Posebej spodbuden primer predstavlja Črna gora, ki je med najnaprednejšimi državami v procesu približevanja članstvu v Evropski uniji. Slovenija je na Zahodnem Balkanu dejavna tako dvostransko kot z regionalnimi pobudami, civilno-vojaškimi projekti ter sodelovanjem v mednarodnih operacijah in na misijah. Pomemben del tega sodelovanja predstavljata krepitev obrambnih zmogljivosti ter izmenjava znanja in dobrih praks na številnih vojaških in obrambnih področjih. Posebno pozornost namenjamo tudi spoprijemanju s sodobnimi varnostnimi izzivi, kot so hibridne grožnje, kibernetični napadi in dezinformacije. Krepitev odpornosti držav regije je namreč ključna za stabilnost Zahodnega Balkana in širšega

evropskega prostora. Pomemben primer uspešnega regionalnega sodelovanja predstavljajo tudi Balkanske namenske zdravstvene sile, ki združujejo države regije na področju zdravstvenih in humanitarnih zmogljivosti. Pobuda dokazuje, da lahko države Zahodnega Balkana skupaj prispevajo k regionalni stabilnosti in varnosti ter delujejo kot ponudnice varnosti, ne zgolj njene prejemnice.

❓ POBUDE JE POMEMBNA TUDI Z VIDIKA KREPITVE REGIONALNE VARNOSTI IN SODELOVANJA V OKVIRU EVROPSKE UNIJE IN NATA, SAJ JE VEČINA DRŽAV ČLANIC VKLJUČENA V ENO ALI OBE MEDNARODNI ORGANIZACIJI. KAKO OCENJUJETE TA VIDIK ČLANSTVA?

Večina držav članic pobude je članic Evropske unije in Nata, zato pobuda predstavlja naravno platformo za krepitev sodelovanja med državami, ki si delijo podobne varnostne interese in izzive. Pobuda omogoča izmenjavo stališč in izkušenj pred razpravami v širših evropskih in zavezniških formatih ter prispeva k boljšemu medsebojnemu razumevanju in usklajevanju pogledov.

❓ ZLASTI VOJNA V UKRAJINI BO POMEMBNO ZAZNAMOVALA PRIHODNJO EVROPSKO VARNOSTNO UREDITEV. TUDI POJAV NOVIH OBLIK GROŽENJ ZAHTEVA KREPITEV ODPORNOSTI VSEH DRŽAV V EVROPI. KAKŠNO VLOGO IMA POBUDE PRI SPOPRIJEMANJU S KLJUČNIMI IZZIVI EVROPSKE IN MEDNARODNE VARNOSTI?

Vojna v Ukrajini je bistveno spremenila evropsko razumevanje varnosti. Pokazala je, da mir in stabilnost v Evropi nista samoumevna ter da sta odvracanje in obramba ponovno postala osrednja stebra evropske varnosti. Hkrati je razkrila številne trende prihodnjega vojskovanja. Način, kako se bo vojna končala, bo pomembno vplival na prihodnjo evropsko varnostno arhitekturo. Ob tem smo priča hitremu razvoju novih oblik groženj. Kibernetični napadi, dezinformacijske kampanje, hibridne aktivnosti, grožnje kritični infrastrukturi ter vplivanje na demokratične procese postajajo stalnica sodobnega varnostnega okolja. Vojna v Ukrajini je dodatno poudarila potrebo po večjih vlaganjih v evropsko obrambo, krepitevi obrambne industrije, zmanjševanju strateške odvisnosti in razvoju zmogljivosti, ki jih Evropa potrebuje za zagotavljanje lastne

varnosti. Evropska unija je zato sprejela številne pobude za krepitev evropske obrambne pripravljenosti in odpornosti. Vojno v Ukrajini vse sodelujoče v pobudi razumejo kot prelomnico za evropsko varnost.

❓ KAKŠEN POMEN BO IMELO JESENSKO SREČANJE OBRAMBNIH MINISTROV IN ALI SO ŽE ZNANE VSEBINE, KI JIH BODO OBRAVNAVALI?

Ministrsko srečanje bo osrednji dogodek slovenskega predsedovanja in pomembna priložnost za pregled doseženih rezultatov ter razpravo o prihodnjih usmeritvah sodelovanja. V ospredju bodo aktualne varnostne razmere v Evropi, izvajanje evropskih obrambnih pobud ter krepitev obrambnih zmogljivosti, regionalne odpornosti, obrambne industrije ter sodelovanja med obrambnimi in civilnimi strukturami pri odzivanju na sodobne varnostne izzive. Razpravljali bomo o prihodnosti evropske varnosti, krepitevi evropske obrambne pripravljenosti ter nadaljnjem sodelovanju z državami Zahodnega Balkana, tudi v evropskih pobudah. Srečanje bo potekalo v pomembnem obdobju za evropsko varnost. Po vrhu Nata v Ankari bodo znani tudi nadaljnji koraki pri izvajanju nove evropske varnostne strategije. Posebej bo na srečanju izpostavljen pomen pobud, kot so Balkanske namenske zdravstvene sile, ki predstavljajo konkreten primer uspešnega regionalnega sodelovanja in krepitev skupne odpornosti. Ministrsko srečanje bo priložnost za poglobljeno razmišljanje o usmeritvah za prihodnje sodelovanje ter za nadaljnjo krepitev partnerstev, ki prispevajo k varnosti in stabilnosti naše regije ter Evrope kot celote.

❓ SLOVENIJA BO JESENI GOSTILA ŠE NEKAJ DRUGIH DOGODKOV IN SREČANJ. KATERIH?

V začetku septembra načrtujemo srečanje načelnikov generalštabov držav članic pobude, ki bo prvo tovrstno srečanje v tem formatu. Pričakujemo, da bodo načelniki obravnavali številna vojaška in obrambna vprašanja ter skupne izzive, s katerimi se države spoprijemajo v današnji varnostni situaciji. Srečanje bo predvsem priložnost za izmenjavo mnenj in dobrih praks ter poglobitev sodelovanja med državami na vojaškem področju. Pomemben dogodek bo tudi srečanje direktorjev za oborožitev držav članic pobude, ki bo namenjeno razpravi o razvoju obrambnih zmogljivosti, krepitevi obrambne industrije ter možnostih za skupne projekte. V zadnjih letih je postalo jasno, da sta razvoj obrambnih zmogljivosti in krepitev osnove obrambne industrije ključna dejavnika evropske varnosti. Zato želimo v okviru slovenskega predsedovanja spodbujati dialog med uporabniki, industrijo in raziskovalnimi organizacijami ter iskati priložnosti za skupne projekte in sodelovanje. Prepričani smo, da bo dogodek prispeval k prepoznavanju možnosti sodelovanja v okviru evropskih obrambnih pobud in programov. Dogodek bo potekal ob robu drugega obrambnega sejma in konference SIDEC 2026, ki predstavlja platformo za mreženje, predstavitev slovenskega znanja, inovacij in zmogljivosti na obrambnem področju ter za nadaljnjo krepitev mednarodnega sodelovanja in konkurenčnosti slovenske obrambne industrije.

❓ KONEC LETA BO SLOVENIJA KONČALA PREDSEDOVANJE IN VLOGO PREDSEDUJOČE DRŽAVE PREDALA HRVAŠKI. ALI ŽE POTEKAJO USKLAJEVANJA Z NASLEDNICO IN NA KAJ SO OSREDOTOČENA?

Tako je, konec leta bomo predsedovanje predali hrvaškim kolegom. Prenos predsedovanja je pomemben del zagotavljanja kontinuitete dela pobude. Hrvaška kot naslednja predsedujoča država že spremlja aktivnosti slovenskega predsedovanja ter se seznanja z izkušnjami in dobrimi praksami, ki jih pridobivamo v tem letu. Formalnejše usklajevanje bo potekalo proti koncu predsedovanja, ko bomo lahko Hrvaški predstavili dosežene rezultate, odprta vprašanja in priporočila za nadaljnje delo. Naš skupni interes je, da pobuda še naprej ostane dinamičen in učinkovit forum regionalnega obrambnega sodelovanja, ki prispeva k varnosti in stabilnosti Srednje Evrope ter širše regije.

TRIDNEVNI PRAZNIK ZAŠČITE IN REŠEVANJA

BESEDILO Marko Pišlar in URSZR
FOTO Bruno Toič

V središču Nove Gorice je od 21. do 23. maja potekala bienalna prireditev Bogatajevih dnevi zaščite in reševanja, na kateri so predstavili sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Prireditev je v sodelovanju z lokalno skupnostjo organizirala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. V okviru dogodka so potekali tudi mednarodno gasilsko tekmovanje, regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa, tekaško tekmovanje Tek 112 ter številni strokovni posveti. Dogodek je letos presegel lokalne okvire, saj je s sodelovanjem več kot 30 tujih delegacij pridobil pomemben mednarodni značaj.

Prireditev, poimenovana po dolgoletnem poveljniku Civilne zaščite Miranu Bogataju, poteka od leta 2017 vsako drugo leto v enem izmed slovenskih krajev. Jubilejno izvedbo je letos gostila Mestna občina Nova Gorica, kjer je prireditev potekala že drugič. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter Mestna občina Nova Gorica sta prireditev organizirali z namenom, da se prebivalci Severne Primorske in drugih delov države seznanijo s pomenom osebne in skupne varnosti ter spoznajo delo reševalnih sestavov sistema zaščite in reševanja. Na prireditvi so predstavili celoten sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v aktivnosti pa sta bili vključeni tudi Slovenska vojska in Policija. Poleg tega je opremo in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč predstavilo več kot 70 komercialnih ponudnikov zaščitne opreme iz Slovenije ter tujine. Zanimivo dogajanje je bilo vse tri dni prireditve tudi v središču mesta. Obiskovalci so si lahko ogledali različne dinamične predstavitve. Jamarski in gorski reševalci so prikazali reševanje z višine, goriška enota za hitre reševalne intervencije reševanje padalca z višine, novogoriški gasilci tehnično reševanje iz razbitin, kinologi pa so s psi na poligonu prikazali iskanje pogrešanih v ruševinah. Pozornost so pritegnili prikazi delovanja helikopterske posadke Slovenske vojske, ki je predstavila gašenje z vrečo za gašenje, skupaj z Gorsko reševalno službo pa tudi prevoz poškodovanca, medtem ko so piloti z letali Air Tractor prikazali usposabljanje za podporo gašenju iz zraka.

ODPRTJE S ŠTEVILNO MEDNARODNO UDELEŽBO

Slavnostno odprtje Bogatajevih dni za zaščito in reševanje je potekalo na Bevkovem trgu v središču mesta. Zbrane so nagovorili novogoriški župan Samo Turel, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin, poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan ter nekdanji minister za obrambo mag. Borut Sajovic kot slavnostni govornik. Novogoriški župan je v pozdravnem nagovoru poudaril, da gre za dogodek, ki v vsej svoji

**Predstavitve sodobne opreme
in sredstev za zaščito in reševanje**

Air Tractor in sodobna oprema, sofinancirana iz evropskih skladov. Spomnil je na požar na Krasu leta 2022 in poplave leta 2023 ter poudaril, da smo zaradi dobre pripravljenosti in sodelovanja iz teh preizkušenj izšli močnejši ter z bistveno manj žrtvami, kot jih imajo ob podobnih katastrofah v tujini. Opozoril je, da prihodnost sistema temelji predvsem na ljudeh in njihovi sposobnosti, da z dobrim zgledom v sistem privabijo čim več mladih. Odprtja so se udeležili nekdanji podpredsednik Vlade Republike Slovenije Matej Arčon, visoki predstavniki Policije in Slovenske vojske, družina nekdanjega poveljnika Civilne zaščite Mirana Bogataja, predstavniki tujih veleposlaništev ter številni gostje iz Slovenije in tujine.

Reševanje z višine z vrvo žičnico

širini prikazuje delovanje in moč sistema zaščite in reševanja. Tega sestavljajo prostovoljci in poklicni pripadniki reševalnih sestavov, ki so pripravljeni ljudem nesebično pomagati in ki v sebi nosijo dediščino nekdanjega poveljnika Civilne zaščite Mirana Bogataja. Generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin je izpostavil vlogo uprave kot osrednje strokovne ustanove, ki vodi razvoj slovenskega sistema zaščite in reševanja, ter izrazil zadovoljstvo nad sodelovanjem z drugimi enotami, dolžnostnimi pripadniki in vrhunskimi prostovoljci, ki Slovenijo na tem področju postavljajo v svetovni vrh. Posebej se je zahvalil prebivalcem Nove Gorice za gostoljubje in ocenil, da ima mesto idealne pogoje za organizacijo takega dogodka. Tudi poveljnik Civilne zaščite Šestan je izpostavil pomen dogodka in se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri pripravi te obsežne predstavitve pripravljenosti sistema zaščite in reševanja. Slavnostni govornik mag. Borut Sajovic je v uvodu poudaril, da duh nekdanjega poveljnika Mirana Bogataja in njegovega dela še vedno živi v vseh, ki nadaljujejo njegovo poslanstvo na področju zaščite in reševanja. Ob tem je izpostavil, da je bilo v zadnjem obdobju za varnost, obrambo ter sistem zaščite in reševanja veliko storjenega. Tudi sredstva za to področje so na rekordni ravni, kar dokazujejo nova letala

POSVET O POTRESIH IN LEKCIJAH IZ PRETEKLOSTI

Prvi dan je dopoldne potekal strokovni posvet Ocenjevanje škode po naravnih nesrečah, projekt MASPREM in učinki potresov. Posvet je odprl direktor Urada za regijsko delovanje pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje mag. Martin Smodiš, ki je bil navdušen nad velikim odzivom, saj se je dogodka udeležilo več kot 120 strokovnjakov iz različnih ustanov iz vse Slovenije. Poudaril je, da tako velik interes potrjuje pomen povezovanja in sodelovanja za boljšo pripravljenost na nesreče. V prvem delu posveta so predstavili novosti pri ocenjevanju škode po naravnih nesrečah, zlasti po potresih, ter možnosti sofinanciranja odprave njihovih posledic. Posebno pozornost so namenili problematiki zemeljskih plazov, rezultatom razvojno-raziskovalnega projekta MASPREM 6 in novostim v aplikaciji e-plaz, ki temeljijo na izkušnjah ob obsežnih poplavih in plazovih leta 2023. Ker letos mineva 50 let od uničujočih furlanskih potresov, ki so močno prizadeli tudi obmejne kraje Severne Primorske, je posvet vključeval izmenjavo izkušenj o pripravljenosti na potresno nevarnost. Strokovnjaki so analizirali izkušnje iz potresa v osrednji Italiji ter aktivnosti v okviru programa Interreg SI-IT. Poleg predstavnikov Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje so na posvetu sodelovali še predavatelji iz Geološkega zavoda Slovenije, Ministrstva za naravne vire in prostor, Agencije Republike Slovenije za okolje ter Direkcije

Reševanje padalca iz krošnje drevesa

Republike Slovenije za vode. Program je z mednarodnimi izkušnjami obogatila tudi strokovnjakinja z italijanskega inštituta za geofiziko in vulkanologijo.

IZKUŠNJE IZ GOZDNIH POŽAROV KOT TEMELJ ZA VEČJO VARNOST

Na popoldanski okrogli mizi z mednarodno udeležbo o uporabi spoznanj iz nedavnih gozdnih požarov pred začetkom sezone požarov v naravnem okolju so sodelovali ključni predstavniki državnih ali deželnih organov sosednjih držav in dežel ter držav iz regije Zahodnega Balkana, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Severne Makedonije, avstrijske Koroške in italijanske dežele Furlanije - Julijske krajine. Iz Slovenije so sodelovali predstavniki Gasilske zveze Slovenije, Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in Zavoda za gozdove Slovenije. Z razpravo so poskušali odgovoriti na vprašanja, kako so izkušnje ob nedavnih obsežnih požarih v naravi v sodelujočih državah vplivale na oblikovanje strateških prednostnih nalog ter kako so jih države prenesle v čezmejno sodelovanje in naložbene odločitve. Požari v naravnem okolju namreč predstavljajo hitro naraščajoče sistemsko tveganje po vsej Evropi. Naraščajoče temperature, dolgotrajna suša in spremembe rabe zemljišč podaljšujejo sezono požarov ter povečujejo njihov obseg in geografski doseg, kar povzroča pogostejše požare in večje zahteve za odzivne sisteme. Evropska unija je v štirih od zadnjih petih let zabeležila nadpovprečno površino, prizadeto zaradi požarov, velikost in intenzivnost gozdnih požarov pa še naraščata. Pričakuje se, da se bodo ekstremni požari do konca stoletja več kot podvojili. Čeprav je rast nevarnosti ekstremnih požarov največja v južni Evropi, gozdni požari vse pogosteje prizadenejo tudi območja, ki v preteklosti niso veljala za požarno ogrožena, kot so Skandinavija ter srednja, vzhodna in severozahodna Evropa. Zato je bistveno zagotavljati celovito obravnavo in vključenost vseh relevantnih deležnikov. Po enem

največjih požarov v zgodovini naše države na Krasu leta 2022 je Slovenija sprejela številne ukrepe. Med najpomembnejšimi so nakup štirih letal Air Tractor, vzpostavitev Vseslovenskega centra za velike požare v naravnem okolju v Sežani in certifikacija modula za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili. V razpravi je bilo poudarjeno, da zmogljivosti na evropski ravni pomembno prispevajo k pripravljenosti na takšne nesreče, saj omogočajo ključno financiranje, usposabljanja in razvoj skupnih zmogljivosti, s katerimi smo lahko boljše pripravljeni na tovrstne nesreče. Poleg te okrogle mize je Združenje slovenskih poklicnih gasilcev drugi dan prireditve organiziralo še posvet o možnostih uporabe generativne umetne inteligence v gasilstvu – od rutinskih nalog do podpore pri upravljanju intervencij, Gasilska zveza Slovenije pa je pripravila posvet o pomenu čiščenja osebne zaščitne opreme. Prvi dan je zvečer potekalo še tekaško tekmovanje na atletskem stadionu Tek 112, na katerem so morali pripadnice in pripadniki sil zaščite, reševanja in pomoči preteči 12 krogov.

PRIREDITEV V TREH DNEH OBISKALO VEČ KOT 15.000 OBISKOVALCEV

Tudi drugi in tretji dan Bogatajevih dni zaščite in reševanja sta minila v znamenju predstavitev opreme in sredstev za

zaščito, reševanje in pomoč ter dinamičnih prikazov reševalnih aktivnosti. Zadnji dan pa se je začel z mednarodnim gasilskim tekmovanjem, na katerem je sodelovalo 22 enot. Zaključka tekmovanja se je udeležila tudi predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar, ki je poudarila pomen gasilstva in prostovoljstva ter najboljšim podelila nagrade in priznanja. Zmagovalna enota Prostovoljnega gasilskega društva Tinje je prejela motorno brizgalno, ki sta jo podarili Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter Gasilska zveza Slovenije. Na različnih lokacijah v središču mesta je potekalo tudi regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa severnoprimorske regije. Sklepna slovesnost desete izvedbe Bogatajevih dni zaščite in reševanja je potekala na Bevkovem trgu v središču Nove Gorice. Predsednica države dr. Nataša Pirc Musar je v slavnostnem nagovoru poudarila pomen povezanega, odzivnega in strokovnega sistema zaščite in reševanja ter se zahvalila vsem pripadnicam in pripadnikom sil zaščite, reševanja in pomoči za njihovo požrtvovalno delo. Izpostavila je veliko spoštovanje in zaupanje, ki ju pripadnice in pripadniki sil zaščite, reševanja in pomoči uživajo med prebivalci Slovenije, ter izrazila globoko hvaležnost za njihovo predano delo. V nadaljevanju je poudarila, da nepredvidljivost narave in širšega okolja zahteva učinkovito obvladovanje morebitnih kriznih razmer ter naravnih in drugih nesreč. Po njenih besedah je pomembno, da sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na lokalni in državni ravni deluje usklajeno, odzivno in strokovno ter da se sistemsko povezuje z obrambnim sistemom in sistemom notranje varnosti. Sklepno slovesnost je z glasbenim nastopom popestrila priljubljena primorska pevka Anika Horvat. Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja v Novi Gorici so se sklenili nad pričakovanji organizatorjev. Predstavitve sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je v treh dneh obiskalo več kot 15.000 ljudi, pod vodstvom vzgojiteljev in učiteljev pa tudi več kot 2000 mladih iz okoliških vrtcev ter osnovnih in srednjih šol.

Tehnično reševanje iz avtomobila ob prometni nesreči

TAKŠNO PRIREDITEV LAHKO ORGANIZIRAJO LJUDJE, KI DELAJO S SRCEM

BESEDILLO dr. Jerica Pavšič

FOTO Bruno Toič

Na letošnjih Bogatajevih dnevih zaščite in reševanja v Novi Gorici so v ospredje postavili reševalce iz severnoprimske regije ter prikaze reševanja ob nesrečah, ki so na tem območju najpogostejše. O pripravah na največji dogodek sistema zaščite in reševanja v državi smo se pogovarjali z mag. Samom Kosmačem, vodjo novogoriške izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter regijskim poveljnikom Civilne zaščite za severnoprimsko regijo, ki je Bogatajeve dneve koordiniral. Ti so bili z vidika obsega načrtovanja velik zalogaj. Kot je povedal, se mu je po mesecih zahtevnih priprav odvalil kamen od srca. Največja javna prireditev na področju zaščite in reševanja, ki jo pripravijo vsaki dve leti, je bila namreč uspešno izvedena, obisk pa je presegel vsa pričakovanja.

Priprave na enega največjih dogodkov sistema zaščite in reševanja v Sloveniji so se začele pred približno pol leta, prvi dogovori pa že pred dvema letoma. »Najprej smo morali uskladiti termin, predvsem z Gasilsko zvezo Slovenije, saj so gasilci številčno najmočnejši del sistema. Nato smo oblikovali projektno skupino, v kateri je sodelovalo 28 sodelavcev,« je pojasnil Kosmač. Projektna skupina je vključevala predstavnike Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter njene novogoriške izpostave, vsak član pa je prevzel svoj del nalog. Novogoriška

Veliko nevarnost v severnoprimski regiji predstavljajo neeksplozivna ubojna sredstva iz prve svetovne vojne. »

izpostava je vložila veliko dela v pridobivanje dovoljenj, postavitve šotorov, usklajevanje programa in pripravo rezervnih scenarijev ob morebitnem slabem vremenu.

DINAMIČNE PREDSTAVITVE PRITEGNILE NAJVEČ ZANIMANJA

»Presenečeni smo bili nad odzivom. Šotori so bili ves čas polni,« je povedal vodja novogoriške izpostave. Velik poudarek letošnjih Bogatajevih dni je bil namenjen praktičnim prikazom dela reševalnih služb, in prav dinamične predstavitve so najbolj pritegnile obiskovalce vseh generacij. Na travniku in v Kidričevi ulici v Novi Gorici so si lahko ogledali tehnično reševanje iz poškodovanih vozil, prikaze dela kinologov pri reševanju v ruševinah, postavljanje žičnic jamarskih in gorskih reševalcev ter številne druge intervencijske postopke. »Večina ljudi tega nikoli ne vidi od blizu. Tokrat so lahko spoznali, kako zahtevno in pomembno delo opravljajo reševalci,« je poudaril. Posebno zanimanje so poželi prikazi letalskih enot. Piloti so z letali Air tractor izvajali vadbene prelete pred poletjem, ko je nevarnost požarov še posebej velika. Slovenska vojska je predstavila gašenje požarov in reševanje z vitlanjem iz helikopterjev, v soboto pa je svoje helikopterske zmogljivosti predstavila tudi Policija.

POSEBEN PROGRAM ZA OTROKE IN ŠOLE

Bogatajevi dnevi so bili močno usmerjeni tudi v preventivo in delo z mladimi. Organizatorji so že leto dni pred dogodkom povabili osnovne šole iz severnoprimske regije, odzvalo pa se jih je približno 40. »Šole delujejo po svojih programih, zato jih je treba pravočasno obvestiti. Za vse prijavljene šole smo morali organizirati avtobusne prevoze v Novo Gorico, kar je bil velik logistični zalogaj,« je razložil Kosmač. Za otroke so pripravili tudi lutkovne predstave skupine Fru-Fru z naslovom Pikec Ježek in gasilko Jež, ki so potekale v avditoriju Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Gledališče je omogočilo, da so bile vse predstave brezplačne. Ogledalo si jih je več kot 2000 otrok, ki so bili nad predstavami navdušeni. Po besedah Kosmača je namen takih dogodkov tudi navduševanje mladih za poklice v sistemu zaščite in reševanja. »Potrebujemo nove generacije prostovoljcev in poklicnih pripadnikov sistema zaščite in reševanja. Veliko fantov je po dogodku govorilo, da bodo gasilci, policisti ali vojaki,« je povedal in dodal, da je tudi med dekleti vse več zanimanja za sodelovanje v gasilstvu in drugih reševalnih službah.

Prireditev si je v treh dneh ogledalo približno 15.000 obiskovalcev.

VREME PRISPEVALO K VELIKEMU OBISKU

Pri organizaciji tako velikega dogodka je veliko odvisno tudi od vremena. »Če dežuje, nekaterih dinamičnih predstavitev ni smiselno izvajati, saj bi s tem po nepotrebnem ogrozili izvajalce in reševalce. Lepo vreme je zagotovo prispevalo k tako velikemu obisku,« je pojasnil vodja novogoriške izpostave. Kljub nekaterim prometnim zaporam in zmanjšanemu številu parkirišč večjega negodovanja med prebivalci po njegovih besedah ni bilo. »Ljudje so razumeli, kaj taka prireditev pomeni. Domačini so dogodek obiskali v velikem številu. Najlepše je bilo, ko sem videl zadovoljne obraze ljudi in mlade, ki so z velikim navdušenjem spremljali naše dogodke. Nekateri so se celo vsak dan vračali, ker se jim je zdelo vse tako zanimivo,« je povedal.

SEVERNA PRIMORSKA MED NAJBOLJ OGROŽENIMI REGIJAMI

Kosmač je opozoril tudi na specifične nevarnosti, s katerimi se spoprijema severnoprimska regija. »Na našem območju lahko pričakujemo skoraj vse – od potresov in požarov v naravi do poplav, orkanske burje in plazov,« je dejal. Poseben problem ostajajo tudi neeksplozivna ubojna sredstva iz prve svetovne vojne. »Kljub sistematičnemu odstranjevanju jih še vedno veliko odkrijejo. Vsaka večja gradnja na ogroženih območjih danes zahteva predhodno pregled terena,« je dodal in spomnil na odkritje letalskih bomb na železniški postaji v Novi Gorici pred nekaj leti, zaradi katerih so morale pristojne službe izvesti več evakuacij.

LOKALNI REŠEVALCI V OSPREDJU

Organizatorji prireditve v Novi Gorici so želeli posebno pozornost nameniti predvsem lokalnim enotam zaščite in reševanja. Poleg novogoriške poklicne gasilske enote so sodelovali še gorski reševalci iz Ajdovščine in Tolmina, jamarska reševalna služba, občinska enota za hitre reševalne intervencije ter kinologi. »Pomembno se mi zdi, da ljudje spoznajo lokalne reševalce in vidijo, kako pomembno delo opravljajo v domačem

mag. Samo Kosmač, koordinator organizacije Bogatajevih dni zaščite in reševanja

»Domačini so dogodek obiskali v velikem številu. Najlepše je bilo, ko sem videl zadovoljne obraze ljudi in mlade, ki so z navdušenjem spremljali naše dogodke. Nekateri so zaradi zanimivih vsebin prišli vse dni.«

okolju,« je dejal Kosmač. Obiskovalci so lahko spremljali tudi mednarodno gasilsko tekmovanje. V ospredju sta bili tudi povezovanje in komentiranje dogodkov, saj so želeli obiskovalcem približati dogajanje in razložiti posamezne postopke. »Zdelo se nam je pomembno, da ima vse skupaj rdečo nit. Zato smo vključili Ervina Čurliča in Matejo Poljšak Čuk iz regijskega štaba Civilne zaščite, sicer znana novinarja, ki sta opravila vrhunsko delo pri povezovanju programa ter vodenju odprtja prireditve in sklepne slovesnosti,« je povedal Kosmač.

DELO S SRCEM IN SPOMINOM NA MIRANA BOGATAJA

»Brez izdatne podpore Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, predvsem pri tehničnih pripravah in finančnem načrtovanju, Bogatajevih dni ne bi mogli organizirati. Ob tem bi rad pohvalil tudi našo novo sodelavko na področju odnosov z javnostmi mag. Jernejo Grmadnik, ki je izvrstno opravila svoje delo,« je svoje misli o organizaciji Bogatajevih dni strnil vodja novogoriške izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje mag. Samo Kosmač. Ob tem se je zahvalil tudi sodelavkam in sodelavcem ter poudaril, da lahko take prireditve organizirajo le ljudje, ki delajo z dušo in srcem. Spregovoril je še o pokojnem Miranu Bogataju, dolgoletnem poveljniku Civilne zaščite Republike Slovenije, svojem prvem in najpomembnejšem mentorju, po katerem se dnevi zaščite in reševanja pravzaprav imenujejo. »Pokazal mi je, da je treba to delo opravljati s srcem. Ne smeš biti samo uradnik. To moraš vzeti kot poslanstvo,« je poudaril. Na vhodu v osrednji šotor so v čast Miranu Bogataju in v spomin nanj postavili posebno spominsko postavitve. »Zdelo se mi je prav, da obiskovalca ob vstopu pričaka spomin na človeka, ki je veliko naredil za ta sistem,« je svoje misli o uspešno izpeljani bialni prireditvi strnil Samo Kosmač.

SLOVENSKA OBRAMBNA DIPLOMACIJA

BESEDILO polkovnik v pokoju Mitja Miklavc
FOTO Bruno Toič

Slovenska diplomacija je nastajala v času velikih zgodovinskih sprememb. Njena prva in temeljna naloga je bila zagotoviti mednarodno priznanje nove države ter jo vključiti v politične, gospodarske in varnostne strukture demokratičnega sveta. V tem procesu obrambna diplomacija ni bila zgolj spremljevalna dejavnost zunanje politike, temveč eden pomembnih instrumentov utrjevanja mednarodne verodostojnosti Republike Slovenije. Če je bila osamosvojitve politični in vojaški projekt, je bila njena dolgoročna mednarodna stabilizacija tudi rezultat preišljenega diplomatskega in obrambnodiplomatskega delovanja. Zato razvoja slovenske diplomacije ni mogoče razumeti brez razumevanja vloge obrambne diplomacije in njenih predstavnikov v tujini.

Ministrstvo je marca 2024 organiziralo posvet ob 30-letnici delovanja slovenske obrambne diplomacije.

Danes, več kot tri desetletja po osamosvojitvi, se vloga obrambne diplomacije znova spreminja. Svet postaja manj stabilen, geopolitična konkurenca se zaostruje, varnost pa je vse bolj povezana z energijo, tehnologijo, informacijskim prostorom in odpornostjo družb. V takem okolju postaja obrambna diplomacija pomemben del širšega strateškega delovanja države.

OBRAMBNA DIPLOMACIJA KOT DEL DRŽAVOTVORNEGA PROJEKTA

V prvih letih slovenske države je bila obrambna diplomacija tesno povezana z osnovnim strateškim ciljem Republike Slovenije: vključitvijo v evropski in evroatlantski prostor. Slovenija je morala v kratkem času vzpostaviti obrambne institucije, razviti mednarodno vojaško sodelovanje ter dokazati, da je sposobna delovati kot odgovorna in verodostojna partnerica. Obrambnodiplomatski predstavniki Republike Slovenije v tujini so bili pri tem eden najpomembnejših povezovalnih členov. Njihovo delo je obsegalo vzpostavljanje prvih obrambnih stikov, razvoj dvostranskega vojaškega sodelovanja, podporo reformam Slovenske vojske, izmenjavo izkušenj ter krepitev zaupanja med Slovenijo in partnerskimi državami. Delovali so v času in okoliščinah, ki niso bili vedno optimalni, pogosto tudi z omejenimi viri. Kljub temu so pomembno prispevali k vključitvi države v Nato in širši sistem

kolektivne varnosti. To je bilo obdobje, ko je slovenska diplomacija kot celota delovala z izrazito jasno strateško usmeritvijo. Prav ta jasnost je bila eden glavnih razlogov za njeno uspešnost.

SVET PO KONCU ILUZIJE STABILNOSTI

Po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo in Severnoatlantsko zavezništvo se je zdelo, da je evropski varnostni prostor dolgoročno stabiliziran. Tudi obrambna diplomacija je v tem obdobju postopoma prešla iz intenzivne strateške mobilizacije v bolj rutinsko delovanje. Toda zadnje desetletje je pokazalo, da je bilo obdobje povojne stabilnosti prej izjema kot trajno stanje. Ruska agresija na Ukrajino, vse več rivalstev med veselami, energetska negotovost, hibridne grožnje, kibernetični napadi in informacijske operacije so v središče mednarodne politike ponovno postavili vprašanje varnosti. To je bistveno spremenilo tudi pomen obrambne diplomacije, ki danes ni več omejena zgolj na klasično vojaško sodelovanje. Varnost postaja celovit pojem, ki vključuje zaščito kritične infrastrukture, energetske varnost, tehnološko odpornost, kibernetično zaščito, logistične in dobavne verige ter sposobnost države, da ohranja svoje delovanje tudi v kriznih razmerah. V takem okolju obrambnodiplomatski predstavniki postajajo pomembni opazovalci, povezovalci in analitiki širšega strateškega okolja.

OBRAMBNO-DIPLOMATSKI PREDSTAVNIKI KOT DEL CELOVITE DIPLOMACIJE

Pomembno je poudariti, da obrambna diplomacija ne deluje ločeno od zunanje politike države. Nasprotno, njena učinkovitost je odvisna prav od sposobnosti vključevanja v širši diplomatski okvir Republike Slovenije. Obrambnodiplomatski predstavniki delujejo v okviru veleposlaništev in stalnih predstavništev Republike Slovenije v tujini. So del diplomatskega sistema države in hkrati posebna strokovna vez med obrambnimi institucijami Slovenije in državami gostiteljicami oziroma mednarodnimi organizacijami. Njihova posebna vrednost je v sposobnosti povezovanja politične dimenzije diplomacije, vojaško-varnostnih vprašanj ter vse širšega spektra tehnoloških in strateških procesov. Sodobni obrambni diplomat zato ne more biti zgolj vojaški strokovnjak v klasičnem pomenu besede. Razumeti mora mednarodne odnose, geopolitične procese, delovanje zavezništev, strateško komuniciranje, tehnološki razvoj in širšo dinamiko sodobne varnosti. Vse bolj postaja tudi del sistema zgodnjega zaznavanja sprememb v mednarodnem okolju.

POSEBEN POMEN ZA MAJHNO DRŽAVO

Za majhne države, kot je Slovenija, ima obrambna diplomacija poseben pomen. Velike sile svojo varnost pogosto razvijajo na zmogljivostih, gospodarski moči ali globalnem vplivu. Majhne države pa svojo varnost bistveno bolj opirajo na kakovost zavezništev, kredibilnost, strokovnost in pravočasno razumevanje sprememb v mednarodnem okolju. Slovenija si zato ne more privoščiti pasivnega ali zgolj administrativnega pristopa k obrambni diplomaciji. Obrambnodiplomatski predstavniki Republike Slovenije morajo biti sposobni razumeti širše strateške procese, pravočasno opozarjati na spremembe, vzpostavljati mednarodno zaupanje ter pomagati Sloveniji ohranjati verodostojno mesto v evropskem in evroatlantskem prostoru. Njihova naloga zato ni zgolj poročanje o dogodkih, temveč predvsem razumevanje njihovega pomena za slovenske nacionalne interese.

PRIHODNOST: OD PREDSTAVNIŠTVA K STRATEŠKI VLOGI

Prihodnost obrambne diplomacije bo tesno povezana s širšim razvojem evropske varnostne arhitekture. Evropa se že srečuje z vprašanjem večje obrambne odgovornosti in strateške avtonomije. Hkrati se spreminja tudi razumevanje vojske, varnosti in mednarodnega sodelovanja. To pomeni, da bodo morali prihodnji obrambnodiplomatski predstavniki poleg klasičnih vojaških vprašanj razumeti tudi umetno inteligenco, kibernetično varnost, energetske tokove, zaščito infrastrukture, tehnološke odvisnosti in vpliv informacijskega prostora na stabilnost držav. Obrambna diplomacija tako postaja vse bolj interdisciplinarna dejavnost. Kljub temu njena temeljna naloga ostaja enaka kot ob nastanku države: prispevati k varnosti, verodostojnosti in mednarodni umeščenosti Republike Slovenije.

SKLEP

Slovenska obrambna diplomacija in obrambnodiplomatski predstavniki Republike Slovenije v tujini predstavljajo pomemben, čeprav pogosto manj viden, del slovenskega zunanjepolitičnega in varnostnega sistema. Njihov pomen se v času vse večje geopolitične negotovosti ne zmanjšuje, temveč povečuje. V svetu, v katerem se meja med vojaškimi, političnimi, tehnološkimi in informacijskimi vprašanji vse bolj briše, postaja sposobnost povezovanja teh področij ena najpomembnejših nalog sodobne diplomacije. Za Slovenijo kot majhno državo varnost ni samoumevna. Je rezultat dolgoročnega dela, verodostojnosti, strokovnosti in sposobnosti pravočasnega razumevanja sveta, ki se hitro spreminja. Prav zato obrambna diplomacija ni zgolj posebna strokovna dejavnost znotraj diplomacije. Postaja eden pomembnih elementov celovite sposobnosti države, da ohrani svojo varnost, politično kredibilnost in aktivno mesto v mednarodni skupnosti.

PRVI SEMINAR O OBRAMBNO-VOJAŠKI DIPLOMACIJI

BESEDILO mag. Zvezdan Marković
FOTO Bruno Toič

Leta 2025, ko obrambno-vojaška diplomacija Republike Slovenije zaznamuje 32 let delovanja, smo na Ministrstvu za obrambo od 4. do 8. maja izvedli prvi seminar obrambno-vojaške diplomacije. Seminar, ki je potekal v Ljubljani in Kadetnici v Mariboru, sta organizirala Sektor za bilateralno in multilateralo Direktorata za obrambno politiko ter Poveljniško-štabna šola Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje v sodelovanju z Diplomatsko akademijo Ministrstva za zunanje in evropske zadeve. Prve tri dni je bil seminar združen z generalštabnim vojaškim izobraževanjem in usposabljanjem, zadnja dva dneva pa sta bila namenjena vsem, ki jih zanima delo v obrambno-vojaški diplomaciji.

Seminar je udeležencem ponudil celovit pregled področja diplomacije ter osvetlil pomen usklajenega delovanja obrambne in zunanje politike pri urenitvi nacionalnih interesov Republike Slovenije. Poseben poudarek je bil namenjen pomenu obrambne in vojaške diplomacije v sodobnem mednarodnem okolju, slovenskim zunanjepolitičnim prednostnim nalogam ter načinom dela obrambno-vojaške diplomacije. Pomemben del izobraževanja in usposabljanja je bil namenjen praktičnim vsebinam, kot so diplomatski protokol, organizacija protokolarnih dogodkov, priprava uradne korespondence oziroma depeš ter vprašanja imunitet in privilegijev. Obravnavani so bili tudi sodobne oblike komuniciranja, pomen družbenih omrežij in mreženja pri opravljanju diplomatskega dela ter vpliv javne podobe predstavnikov države v tujini. Program je obsegal tudi druge teme, kot so spremljanje mednarodne varnostne situacije, protiobveščevalna in varnostna zaščita, kibernetika in informacijska varnost ter analitični pristopi pri spremljanju kriznih žarišč in odvrtačalnih aktivnosti. Posebna pozornost je bila namenjena prevodni uporabi umetne inteligence pri delu.

V okviru programa so predstavili organiziranost in delovanje Direktorata za obrambno politiko, ki pomembno prispeva k nemotenemu delovanju bilateralnih ter multilateralnih struktur. Udeleženci so spoznali vlogo obrambnih atašejev, obrambnih svetovalcev in predstavnikov, vojaških predstavnikov ter pripadnikov Mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini, ki predstavlja pomemben vezni člen med Slovenijo in državo sprejemnico oziroma

mednarodno organizacijo na obrambno-varnostnem področju. Udeleženci so se seznanili z delovanjem obrambnodiplomatskih predstavnikov v tujini, posebnostmi dela obrambnih oddelkov na stalnih predstavništvih Republike Slovenije pri Natu in Evropski uniji ter metodami in načini dela pripadnikov Slovenske vojske in drugih predstavnikov obrambnega sistema v mednarodnem okolju.

V okviru seminarja sta potekali dve okrogli mizi. Prva je bila namenjena razpravi o metodah in načinih dela vojakov ter obrambnih predstavnikov v tujini, druga pa aktualnim varnostnim in obrambnim razmeram v mednarodnem okolju ter njihovega vpliva na Slovenijo. Predavanja strokovnjakov Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske, aktualnih in upokojenih obrambnih atašejev Republike Slovenije ter aktualnih in upokojenih diplomatov oziroma veleposlanikov z Ministrstva za zunanje in evropske zadeve so udeležencem omogočila poglobljen vpogled v kompleksnost sodobnega varnostnega okolja ter pomen pravočasnega in usklajenega delovanja na diplomatskem, obrambnem in vojaškem področju. Vsebine in obseg seminarja ter zanimive osebnostne anekdote predavateljev so pokazali, da sta za delo v tujini bistveni predvsem iznajdljivost in pozitivna naravnost.

Tovrstna srečanja vsekakor predstavljajo pomembno priložnost za vzpostavljanje strokovnih povezav med sodelavci, izmenjavo znanja in izkušenj ter krepitev medsebojnega zaupanja, kar je zelo pomembno za uspešno sodelovanje na obrambno-varnostnem področju. Pomembno prispevajo tudi k boljšemu razumevanju kompleksnosti sodobnega varnostnega okolja ter omogočajo razvoj kompetenc, potrebnih za učinkovito delovanje v mednarodnih strukturah. Udeleženci so seminar ocenili kot dodano vrednost za delo v obrambno-vojaški diplomaciji, tako v tujini kot doma. Zato je smiselno, da seminar obrambno-vojaške diplomacije postane redna oblika izobraževanja in usposabljanja na Ministrstvu za obrambo. Prve priprave na izvedbo seminarja leta 2027 že potekajo.

Udeležence je nagovoril
stalni predstavnik pri zvezi
Nato dr. Andrej Benedejčič.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 394
MAJ 2026

7097.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

**I. ZLATO MEDALJO
GENERALA MAISTRA**
prejmejo:
Marko BIJOL, 1968
Goran VAREK, 1972

**II. ZLATO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE**
prejmejo:
Milan BALAŽIČ, 1965
Vesna BORKO, 1965
Bojan JANČAR, 1970
Simon JERONČIČ, 1970
Slavko KRALJ, 1968
Jože NOVAK, 1970
Igor ŠKRINJAR, 1967
Ksenija ŠTEMBERGER, 1971

**III. SREBRNO MEDALJO
GENERALA MAISTRA**
prejmejo:
Simon CERK, 1979
Jurij ERZAR, 1977
Damjan GOLOB, 1973
Slavko KRAJNČIČ, 1970
Milena KREDAR, 1967
Aleš LESJAK, 1973
Mihael MARKIČ, 1971
Aleš MAUKO, 1968
Damjan RAJH, 1980
Andrej SKODIČ, 1972
Samo SMOLEJ, 1972

**IV. SREBRNO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE**

prejmejo:
Edvard ARNUGA, 1972
Matej BEKE, 1971
Boris BODLAJ, 1971
Boštjan BRECELJ, 1969
Stanislav BREZAR, 1972
Matej CRNKOVIČ, 1968
Andreja ČARMAN BERNARD, 1974
Branko ČOŽ, 1971
Ana FIŠER, 1974
Janja KOLAR, 1966
Dejan KOREN, 1976
Boris KOVIČ, 1974
Nataša KRIZAJ, 1973
Marjan KRULC, 1971
Bojan LESKOVAR, 1971
Jani LIKAVEC, 1968
Alenka LUKEK, 1969
Boštjan MERKUN, 1970
Aleš MIHELIC, 1971
Andrej MRAK, 1972
Alenka PETEK, 1972
Majda PODLOGAR, 1967
Daša Špela ROPRET, 1971
Simon SAJOVIC, 1975
Matej SMODIŠ, 1968
Igor SEŠET, 1972
Iztok VAVPETIČ, 1971
Gregor VIRANT, 1977
Matej ZAVRŠNIK, 1976

**V. BRONASTO MEDALJO
GENERALA MAISTRA**
prejmejo:
Andrej BABIČ, 1975
Damjan BOLE, 1976
Majda GRBEC, 1959
Luka JENIČ, 1991
Marta JEŽEK, 1967
Uroš JURJEC, 1982
Miroslav KOVAČEVIČ, 1971
Andrej KUCHAR, 1971
Albert LAVTAR, 1970
Peter PAPLER, 1966
Samo STREHAR, 1975
Alojz SUMER, 1971
Kristjan ŠTANCER, 1980
Iris ŽNIDARIČ, 1977

**VI. BRONASTO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE**
prejmejo:
Aleksander ABDULOVIČ, 1981
Sabina ANTONIČ, 1979
Matej ARBEITER, 1987
Robert AŽMAN, 1968
Danijela HAJBANIČ, 1966
Florjan KOBAL, 1988
Polona KOSMAČ, 1977
Sergej KOTNIK, 1985
Kristjan KOVAČIČ, 1974

Jelka KROŠELJ, 1980
Tomo LAMPREHT, 1986
Tamara MEDVED OBREZA, 1978
Matjaž OGRINC, 1966
Anja OVNIK BRGLEZ, 1983
Damijan PESEK, 1965
Karmen POKLUKAR, 1974
Boris POLOVIČ, 1970
Luka POTOČNIK, 1983
Petra RESMAN, 1973
Judita RIZNAR LEVIČNIK, 1961
Jernej RŽEN, 1981
Branko SIMŠIČ, 1960
Tamara ŠVAJGER, 1983
Toni ZAJC, 1978

VII. MEDALJO MINISTRA ZA OBRAMBO

prejmejo:
Ozren BLANUŠA, 1981
Urška BORAK, 1985
Nina CIZELJ, 1976
Urška ČAKŠ, 1969
Boris ČELOFIGA, 1974
Gregor GRIČNIK, 1982
Kristina GRILC, 1981
Aljaž GUSTINCIČ, 1996
Erika JERAJ, 1972
Aleš KESIČ, 1977
Peter KLEMENC, 1971
Uroš KOGOJ, 1977
Rok KOVAČ, 1999
Dominik KOŽUH, 1969
Leon LAMPRET, 1980
Mitja LESJAK, 1982
Srečko LUKAČIČ, 1979
Tomaž MIHELIC, 1970
Jure MIKELJ, 1984
Laura MIŠKO, 1978
Fredri MUSTAVAR, 1970
Maja OBLAK TURNŠEK, 1974
Simona OPRESNIK, 1972
Tomaž PEPELNAK, 1977
Jerneja PERŠIN, 1973
Sandra PETROVIČ, 1983
Manja POCIECHA, 1984
Tadeja PURKAT TAVČAR, 1980
Jurij PUŠLAR, 1978
Irena RESNIK, 1975
Boštjan SLEMENIK, 1965
Adela SOFTIČ, 1983
Vlasta STERGAR, 1978
Tatjana ŠAVC, 1961
Robert TIVADAR, 1969
Špelca TOMANOVIČ, 1973
Martin URANKAR, 1993
Andrej VASTL, 1982
Matjaž VIDGAJ, 1974
Aleš VUGRINEC, 1969
Ana ZLOBKO, 1994
Klavdija ŽAVSKI, 1983
Aleš ŽIBERT, 1967

VIII. MEDALJO ZA ZASLUGE

prejme:
Evgeny GORESHNIK, 1965

IX. STRELNO OROŽJE

prejme:
Aleš LEBAR, 1969

X. SREBRNO MEDALJO ZA DELO NA ŠPORTNEM PODROČJU

prejmejo:
Miha DOVŽAN, 1994
Lovro PLANKO, 2001
Anton VIDMAR, 2000

XI. VELIKO PLAKETO ZA SODELOVANJE

prejmejo:
KONTRON SI, D. O. O.
PROJEKT IP, D. O. O.
S-TMM SISTEMI, D. O. O.

XII. PLAKETO ZA SODELOVANJE

prejmeta:
Ernesta DROLE, 1960
Jože ROMŠAK, 1952

XIII. PLAKETO MINISTRA ZA OBRAMBO

prejmejo:
Karmen BATAGELJ, 1966
Lucija BIZJAK, 1977
Tina GERŽELJ, 1979
Žiga MELANŠEK, 1983
Nevenka PERIŠIČ, 1966
Helena RAKOVEC, 1971
Vesna ŠTEFANČIČ, 1989
Nataša TLAKER, 1971

XIV. PRIZNANJE DELODAJALCEM PRIPADNIKOV POGODBENE REZERVE

prejmejo:
JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRNOMELJ, D. O. O.
LTH CASTINGS, D. O. O.
MELAMIN, KEMIČNA TOVARNA, D. D.
OBČINA KOBARID
SIJ METAL RAVNE, D. O. O.
ZDRAVSTVENI DOM PTUJ

Številka: 094-9/2026-23
Datum: 15. 4. 2026

Mag. Borut SAJOVIC MINISTER**7098.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in prvega odstavka 136. člena Pravilni-

ka o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM**

prejmejo:
Alenka ČARNI, 1966
Zdenka HAFNER, 1965
Dolores KRŽIŠNIK, 1980
Vladimir MIHELIC, 1965
Ingrid PAVLETIČ BORDON, 1963
Nataša POJE JOVIČIČ, 1962
Andreja VERBIČ, 1963
Vanda ZIDARIČ, 1958
Danica ŽIŽEK, 1961

Številka: 094-9/2026-24
Datum: 20. 4. 2026

Mag. Borut SAJOVIC MINISTER**7099.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejmejo:
Natalija BELUGINA POPOVIČ, 1968
Aleš BERSTOVŠEK, 1983
Borut BRECELJ, 1979
Zorjana CERAR, 1973
Andrej ČESEN, 1990
Mihael DOLINSEK, 1977
Aleš GANC, 1978
Danilo GANC, 1978
Iztok ISKRA, 1976
Aleš JORDAN, 1989
Anže KLADNIK, 1991
Roki KOROŠEC, 1979
Valerya KOVAL, 1998
Gašper KRIŽNIK, 1995
Nataliya KYRMYZA FON, 1975
Miha MAVRETIČ, 1996
Benjamin PIRC, 2001
Simon PLEČKO, 1993

Lev POPEL, 1969
Slavoljub PRELIČ, 1979
Sašo PRISLAN, 1983
Janez PUNGARŠEK, 1969
Blaž SEDEJ, 1988
Maryna SOKOLOVA, 1990
Marija SOTNIKOVA ŠTRAVS, 1983
Anna ŠIRCA, 1984
Zoran ŠTALCER, 1968
Marko ŽITEK, 1980

Številka: 094-10/2026-1
Datum: 4. 2. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7100.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejme:
Maja BABNIK SMREKAR, 1966

Številka: 094-10/2026-4
Datum: 11. 2. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7101.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejmejo:
Jože BOŽIČEK, 1973
Mitja JAKUPAK, 1974
Gorazd KOTNIK, 1977
Drago ŠEBALJ, 1966
Dušan ŠEN, 1981
Bojan TONIČ, 1978

Številka: 094-10/2026-2
Datum: 12. 3. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7102.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejmejo:
Sašo POLAK, 1977
Luka ŠEBALJ, 1990
Jožef ŠMID GUZEJ, 1997

Številka: 094-10/2026-3
Datum: 21. 3. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7103.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejme:

Primož PROTNER, 1971

Številka: 094-10/2026-5
Datum: 31. 3. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7104.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejme:
Samo ZANOŠKAR, 1963

Številka: 094-10/2026-8
Datum: 13. 4. 2026

Generalmajor Boštjan MOČNIK NAČELNIK GENERALŠTABA SV**7105.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV**MEDALJO V SLUŽBI MIRU**

prejmejo:
Vesna ADAMIČ, 1975
Mateja ANDREJKA FIDERŠEK, 1988
Monika BABIČ, 1990
Aleš BAJŠ, 1996
Goran BENIČ, 1978
Dejan BERŽAN, 1978
Matej BIZJAK, 1978
Simon BLATNIK, 1983
Robert BRATUŠA, 1974
Rok BREZAVŠČEK, 1989
Samo BRICELJ, 1986

Mitja BRULC, 1970
Teo BUBOLA, 2001
Peter CESAR, 1974
David ČEKADA, 1981
Edis DEDIČ, 1994
Daniel DRAGOJEVIČ, 2001
Danilo DREVENŠEK, 1972
Milivoj DREVENŠEK, 1964
Goran ERJAVEC, 1971
Andrej GARBAS, 1976
Andreja GAŠPERIN, 1979
Beno GOLOB, 1979
Tilen GOR, 1994
Petja GORENC, 1990
Goran GOTLIN, 1997
Andrej GREŠAK, 1979
Benjamin GROJZDEK, 1985
Primož HEGLER, 1971
Milan HORVAT, 1980
Zmago HORVAT, 1965
Melita HRIBLJAN, 1977
Matej JAKOPIČ, 1972
Denis JANESKI, 1977
Boštjan JANEŽ, 1970
David JORDAN, 1979
Mladen JURINČIČ, 1969
Klemen JUVAN, 1980
Gorazd KAJNČ, 1979
Boštjan KALAN, 1974
Peter KAVČIČ, 1989
Jožica KELNARIČ, 1980
Janže KLUN, 1981
Borut KMETIČ, 1971
Dušan KOČEVAR, 1971
Aleš KOČNAR, 1982
Josip KOLEŠ, 1979
Sandra KOPRIVC, 1980
Simon KOSMAČ, 1976
Aleksander KOŽAR, 1975
Robert KREVELJ, 1985
Gal LIKAR, 1998
Andrej LOMŠEK, 1974
Domen LOŽAR, 1997
Zoran MARJANOVIČ, 1982
Ota MAŠALIN, 1977
Stanko MEGLIČ, 1974
Franc MIKLIČ, 1973
Franc MLAKAR, 1984
Željko MUHIČ, 1966
Matej OREL, 1977
Karmen PEČOVNIK, 1996
Kristjan PERC, 2003
Davorin PETERLIN, 1975
Patricija PIRC, 1989
Jože PLAHUTA, 1966
Viktor POTOČNIK, 1976
Danijel POZDEREC, 1977
Slobodan RADOSAVLJEVIČ, 1982
Matej ROJKO, 1979
Daša Špela ROPRET, 1971

Darko RUDOLF, 1974
 Urša SEGALA, 1988
 Tomaž SKORNŠEK, 1980
 Borut SKUK, 1968
 Mitja SLADNJAK, 1982
 Jaka STOJANOVIČ, 1979
 Smiljan STUBIČAR, 1977
 Mario SUHIČ, 1977
 Nace ŠILC, 1984
 Tadeja ŠKET, 1997
 Denis ŠKRGIČ, 1976
 Jura ŠMON, 1976
 Sandra ŠPINDLER, 1979
 Aleksander ŠTURBAJ, 1991
 Andrej TAVČAR, 1979
 Robert TOMŠE, 1973
 Luka TRNOVŠEK, 1984
 Uroš TURKOVIČ, 1979
 Alem UKIČ, 1994
 David VERVEGA, 1975
 Matej VINKOVIČ, 1991
 Borut VOGLAR, 1972
 Damir ZALOKAR, 1978
 Klemen ZOREC, 1980
 Uroš ZORIČ, 1974
 Aleš ZUPANČIČ, 1978
 Daniel ŽABOTA, 1976
 Mojca ŽAGAR, 1979

Številka: 094-10/2026-6
 Datum: 14. 4. 2026

Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

7106.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
 Boštjan JAKOŠA, 1970
 Željko KOMLJEN, 1979
 Marko KOVAČIČ, 1971
 Jure LAMPE, 1978
 Aleš LORBAR, 1977
 Peter MIHALINEC, 1965
 Damir PERŠA, 1969

Natalija PLESTENJAK, 1970
 Tomaž PLIBERŠEK, 1969
 Marijo REGEIS, 1971
 Bojan SKOK, 1971
 Vojko SOTLAR, 1976
 Marko STOPAR, 1980
 Aleksander ŠUSTAR, 1972
 Mateja TROŠT, 1971
 Tomaž URBANCL, 1963
 Sebastjan VOJSK, 1975
 Jože ZAGERNIK, 1974
 Luka ŽUJIC, 1991

Številka: 094-10/2026-7
 Datum: 14. 4. 2026

Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

7107.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
16. CNKZP

v čin nadesetnika:
 Andrej SAVERNIK, 1987

Številka: 811-4/2026-32
 Datum: 1. 4. 2026

Podpolkovnik
Samo MALI
POVELJNIK 16. CNKZP

7108.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 430. MOD

I. v čin desetnika:
 Mark PRAZNIK, 1996

II. v čin poddesetnika:
 Aleksander JAMBROVIČ, 1995

Žiga MAVRI, 1997
 Armin PAŠIČ, 1993

Številka: 811-4/2026-33
 Datum: 2. 4. 2026

Kapitan bojne ladje
Andrej PEČAR
POVELJNIK 430. MOD

7109.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 9. BZO

I. v čin nadesetnika:
 Aleš SLUGA, 1994
 Katja ŠENK, 1987

II. v čin poddesetnika:
 Anže PANGERC, 2004
 Ana Marija PODGORELEC, 2004
 Renato POLAJŽER, 2000

Številka: 811-4/2026-34
 Datum: 2. 4. 2026

Majorka
Špela VESEL
POVELJNICA 9. BZO

7110.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA 6. TERP

v čin poddesetnika:
 Aleksander URBAS, 1977

Številka: 811-4/2026-35
 Datum: 3. 4. 2026

Polkovnik
Miran ROŽANEC
POVELJNIK 6. TERP

IZ NAŠIH ENOT ↙

PRIPRAVA NA ZAHTEVNE NALOGE V GORAH

BESEDILO Marko Pišlar
 FOTO Bruno Toič

V organizaciji **Gorske šole 132. gorskega bataljona Slovenske vojske je od 18. do 29. maja potekal dvo-tedenski tečaj letnega gorništvā – modul M1, ki je eden izmed 14 tečajev, ki jih izvajajo v tej enoti. Tečaj obsega 110 šolskih ur in predstavlja enega izmed petih obveznih modulov za pridobitev naziva vojak gornik. Osemnajst tečajnikov, večinoma pripadnikov pogodbene rezerve in stalne sestave iz 132. gorskega bataljona, ki so pridobivali znanje za preživetje, gibanje in bojevanje v gorah, smo obiskali v drugem tednu tečaja na plezališču v okolici Vipave.**

Letno gorništvā je fizično in psihično zelo zahteven modul, saj morajo udeleženci obvladati tehnike gibanja, preživetja ter bojevanja v zahtevnem gorskem okolju. Kot je razložil vodja tečaja in inštruktor v Gorski šoli 132. gorskega bataljona štabni vodnik Boštjan Volčjak, je prvi teden usposabljanja potekal v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli in v njeni okolici. V drugem tednu so se tečajniki premaknili na območje Vipave in Nanosa, kjer so razmere v tem letnem času omogočale delo v kopnem gorskem okolju. »V prvem tednu tečajniki spoznajo temeljne vsebine vojaškega gorništvā. Večina usposabljanja poteka na terenu, kjer pridobivajo praktične izkušnje za delovanje v zahtevnem gorskem okolju,« je pojasnil vodja tečaja. Med usposabljanjem so tečajniki spoznavali vojaško gorniško opremo, tehnike preživetja in bojevanja v gorah ter se učili gibanja v gorah. Seznanili so se tudi z orientacijo, prečkali reko Savo z vrvno žičnico, plezali v kopni steni, se spuščali po vrvi, se gibali po brezpotjih in meliščih ter urili hojo ob vrvni ograji, po zahtevnih zavarovanih poteh in feratah. Del programa je bil namenjen postavitvi patroljne baze, izdelavi bivakov, netenju ognja, preživetju v naravi in oskrbi ranjenca v gorah. Naučili so se sestaviti nosila UT2000 in izdelati nosila iz priročnih sredstev, ki jih imajo s seboj ali jih najdejo v naravi. Napredek tečajnikov so inštruktorji ocenjevali sproti, predzadnji dan pa jih je čakalo še preverjanje znanja iz več vsebinskih sklopov.

**poročnik
Matevž Šolar**

»Kot namestnik poveljnika gorske čete želim voditi z zgledom. Zato menim, da mora biti tudi poveljniški kader ustrezno usposobljen za naloge, ki jih opravljajo vojaki.«

**vojak
Aleksander Petrič**

»Vsebine tečaja letnega gorništvā so zelo zanimive, veliko stvari je novih, sodelovanje med pripadniki stalne sestave in pogodbenimi rezervisti pa je zelo dobro.«

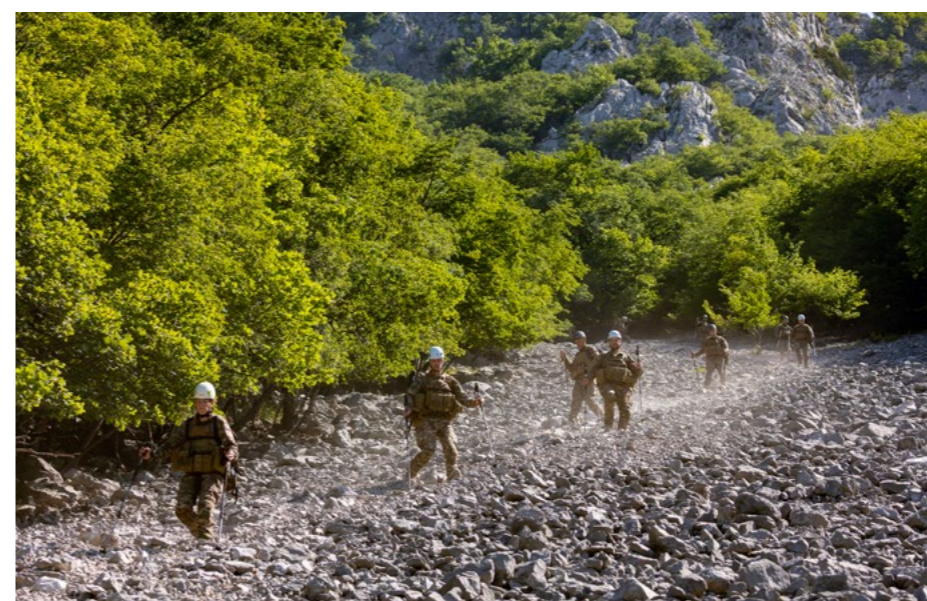
Štabni vodnik Volčjak je pojasnil, da so posebnost letošnjega tečaja tudi priprave na mednarodno vojaško vajo gorskega bojevanja Common Challenge, na kateri bodo pripadniki 132. gorskega bataljona sodelovali v Črni gori. Zaradi tega so v program tečaja vključili dodatne vsebine, povezane s spuščanjem po vrvi.

TEČAJNIKI DOBRO PRIPRAVLJENI IN VISOKO MOTIVIRANI

Na tečaju je sodelovalo 18 pripadnikov večinoma iz 132. gorskega bataljona, en udeleženec pa je bil iz Vojaške zdravstvene enote. Za izvedbo usposabljanja je skrbelo šest izkušenih inštruktorjev iz Gorske šole 132. gorskega bataljona in pripadnica Vojaške zdravstvene enote, ki je zagotavljala zdravstveno oskrbo. Štabni vodnik Volčjak je poudaril, da tečaj velja za enega zahtevnejših s področja vojaškega gorništvā. Udeleženci morajo biti fizično in psihično dobro pripravljene, saj med usposabljanjem nosijo nahrbtnike, težke tudi do 40 kilogramov. V njih imajo vse potrebno za samozadostnost do 48 ur. S seboj pa morajo imeti tudi dovolj pitne vode, kar je v vročem poletnem vremenu še kako pomembno, da ne pride do dehidracije. Ker je poudarek na varnosti, je tečajnike poleg inštruktorjev gornikov ves čas spremljala tudi pripadnica Vojaške zdravstvene enote. Za morebitni primer hujše poškodbe ali nesreče na težje dostopnem terenu, ki bi zahtevala medicinsko evakuacijo po zraku, pa je bil v pripravljenosti v vojaški letalski bazi na Brniku tudi helikopter Slovenske vojske s helikoptersko reševalno skupino. Štabni vodnik Volčjak je ocenil, da so bili tečajniki zelo motivirani, posebej pa je pohvalil pripadnike pogodbene rezerve. Opozoril je, da se pri nekaterih kažejo manjše pomanjkljivosti v telesni pripravljenosti. Tečaj je namreč začelo 21 tečajnikov, nekaj pa jih je zaradi telesnih poškodb ali bolezni usposabljanje predčasno zapustilo.

PRAKTIČNE VSEBINE UPORABNE V VOJAŠKEM IN CIVILNEM OKOLJU

Med udeleženci tečaja letnega gorništvā so bili pripadniki stalne sestave in pogodbene rezerve Slovenske vojske, ki jih povezuje močna motivacija za pridobivanje novega znanja in izkušenj za varno gibanje, preživetje in delovanje v

zahtevnem gorskem okolju poleti. Med njimi je bil pripadnik stalne sestave 132. gorskega bataljona poročnik Matevž Šolar, ki se je za tečaj odločil prostovoljno. »Kot namestnik poveljnika gorske čete želim voditi z zgledom. Zato menim, da mora biti tudi poveljniški kader ustrezno usposobljen za naloge, ki jih opravljajo vojaki,« je pojasnil. Dodal je, da si želi uspešno končati prvih pet modulov in pridobiti naziv vojaški gornik, nato pa nadaljevati usposabljanje za inštruktorja vojaškega gorništvā. Letos je že uspešno opravil tečaje za vse zimske module, do konca leta pa bi rad končal še modul M3. Poročnik Šolar je poudaril, da je program smiselno zasnovan, saj udeležence postopoma vodi od osnov do zahtevnejših vsebin. Program tečaja letnega gorništvā mu je zelo všeč, saj združuje praktične vsebine, kot so orientacija na neznanem terenu, preživetje v naravi in bivakiranje, ki so uporabne tako v vojaškem kot civilnem okolju. Kot je še pojasnil, v zimskem času rad turno smuča, poleti pa se odpravi v gore. Podobno razmišlja vojak Aleksander Petrič, pripadnik pogodbene rezervne sestave iz 132. gorskega bataljona. Tudi on se je tečaja udeležil prostovoljno, hkrati pa je z udeležbo na tečaju izpolnil del svojih obveznosti, ki jih ima kot pogodbeni rezervist do Slovenske vojske. »V prostem času rad zahajam v hribe, zato me takšno usposabljanje zelo pritegne. Vsebine so zanimive, veliko je novega, sodelovanje med pripadniki stalne sestave in rezervisti pa je zelo dobro,« je povedal. Dodal je, da želi v prihodnosti ostati predan svojemu poklicu informatika v civilnem okolju, hkrati pa aktiven v pogodbeni rezervi, v kateri služi že deset let. Štabni vodnik Volčjak je ob koncu pojasnil, da je bil tečaj letnega gorništvā M1 eden zadnjih, ki je bil izveden po obstoječem programu. V 132. gorskem bataljonu namreč že pripravljajo prenovo sistema gorniškega usposabljanja, s katero želijo odpraviti nekatere ugotovljene pomanjkljivosti in program še izboljšati.

▶ **Plezanje
po navpični steni**

▶ **Tečajniki so usvojili znanje
iz tehnike hoje po melišču.**

PRISTALI NISO LE ŠE NA LUNI

BESEDILLO IN FOTO Jani Krošl in Petra Apšner
FOTO Borut Podgoršek

Vojašniki hrvaške vojske v Zemuniku pri Zadru deluje eden najbolj specializiranih centrov za usposabljanje helikopterskih posadk za podporo specialnim operacijam v Evropi. Mednarodni center združuje pripadnike Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Bolgarije, pri njegovem delovanju pa imajo pomembno vlogo tudi posadke Slovenske vojske s helikopterji Cougar.

Center v Zemuniku je v zadnjih letih postal ena ključnih točk povezovanja vojaškega letalstva. Zaradi ugodne geografske lege, raznovrstnega terena in možnosti izvedbe zahtevnih nočnih operacij omogoča usposabljanja, ki jih številne države v domačem okolju težko organizirajo v tako širokem obsegu. Prav zato se center vse bolj uveljavlja kot pomembno regionalno središče za razvoj sodobnih taktik helikopterskega delovanja. Usposabljanje v centru je namenjeno krepitvi zmogljivosti za najzahtevnejše naloge helikopterskega letalstva – od nočnega letenja, delovanja v formacijah in podpore specialnim silam do dela z zunanjim tovorom in reševanja izolirane osebe v zahtevnih razmerah. Podpolkovnik Igor Lanišnik, poveljnik helikopterske enote za specialno delovanje ter vodja vzpostavitve te zmogljivosti v letalstvu Slovenske vojske, je poudaril, da takega okolja doma ni mogoče v celoti ustvariti. »Gre za temeljno znanje in veščine, ki jih zaradi različnih omejitev v domačem okolju težko pridobivamo. Tukaj pa lahko urimo kompleksne naloge v mednarodnem okolju, z več helikopterji hkrati, podnevi in ponoči,« je pojasnil. Po njegovih besedah je letošnje usposabljanje pomembno tudi zato, ker so vanj prvič vključili mlade sopilote, ki še niso kapitani. »Če želimo dolgoročno razvijati vojaško letalstvo, moramo mlade pilote zgodaj vključevati v zahtevnejša usposabljanja. Le tako lahko pravočasno pridobivajo samozavest, izkušnje in razumevanje kompleksnih operacij,« je dodal Lanišnik.

OD NOČNEGA LETENJA DO PODPORE SPECIALNIM SILAM

Program za usposabljanje specialnih zračnih sil je razdeljen na osnovni in nadaljevalni del. V nadaljevalnem delu posadke usklajujejo operacije več helikopterjev, pri čemer morajo piloti in tehniki obvladovati zahtevne postopke. Usposabljanje vključuje nočno letenje z očali za nočno gledanje, letenje v visokogorju in urbanem okolju, uporabo vitla, spuščanje po vrveh, delo z zunanjim tovorom ter podporo specialnim enotam na terenu. Posebna pozornost je namenjena tudi usklajevanju med zračnimi in kopenskimi enotami. Posadke morajo v realnem času sodelovati s specialnimi enotami na tleh, pogosto v zahtevnih vremenskih razmerah in ob omejeni vidljivosti. Naloge zahtevajo popolno natančnost, saj lahko že manjše odstopanje pri pristanku ali komunikaciji vpliva na uspešnost celotne

operacije. »Pilot, ki obvlada podporo specialnim operacijam, je sposoben opravljati tudi najzahtevnejše naloge helikopterske nujne medicinske pomoči ali gorskega reševanja. Obratno pa ne velja nujno,« je pojasnil Lanišnik. Po njegovem mnenju je posebna vrednost usposabljanja prav mednarodno okolje. Posadke iz različnih držav načrtujejo naloge, usklajujejo postopke in delujejo v angleškem jeziku, kar dodatno povečuje zahtevnost. Tudi tehnik letalec inštruktor je izpostavil, da gre za eno najzahtevnejših oblik vojaškega letalskega usposabljanja. »Pri specialnih operacijah je vse intenzivnejše. Ne gre samo za letenje, temveč za natančno načrtovanje, nočne operacije, taktične manevre in delovanje v formaciji. Vsaka naloga mora biti natančno pripravljena.« Po njegovih besedah usposabljanje močno izboljša situacijsko zavedanje oziroma sposobnost zaznavanja okolice. »Nenehno je treba spremljati druge letalnike, teren, daljnovode, žičnice, ovire, ptice in številne druge dejavnike. To znanje je zelo uporabno tudi pri nalogah v Sloveniji, kot so reševanje v gorah ali zahtevne intervencije.« Inštruktorji so poudarili, da je prav sposobnost zaznavanja okolice ena glavnih razlik med povprečno in vrhunsko posadko. Pri nočnem letenju mora vsak član posadke nenehno spremljati dogajanje zunaj in znotraj helikopterja, hkrati pa predvidevati mogoče nevarnosti, še preden se zgodijo. Gre za veščino, ki se razvija več let in zahteva praktične izkušnje.

OD UČENGA DO INŠTRUKTORJA

Posebno zahtevna je tudi pot do inštruktorske vloge. Pilot inštruktor stotnik Matej Hribnik je pojasnil, da je za to potrebnih več let izkušenj. »Pilot mora najprej postati kapitan, nato pa z delom in odnosom dokazati potencial za inštruktorja. Pomembna sta znanje in predvsem sposobnost mirnega in varnega odločanja.« Leta 2023 se je Hribnik prvič udeležil tečaja v okviru Mednarodnega centra za usposabljanje specialnih zračnih sil, danes pa slovenski inštruktorji že sami usposabljujejo mlajše domače posadke in sodelujejo pri usposabljanju bolgarskih kolegov. »Gre za obojestransko izmenjavo znanja.

Slovenci prenašamo izkušnje s specialnih operacij, Bolgari pa imajo veliko tehničnega znanja in izkušenj pri računalniškem načrtovanju misij.« Inštruktorji so ob tem poudarili, da je pri vseh nalogah najpomembnejša varnost. »Operacije so lahko videti zelo dinamične, vendar v resnici vse temelji na mirnem in premišljenem delu. Nekaj sekund nepazljivosti lahko hitro privede do nevarne situacije,« je opozoril stotnik Hribnik. Prav kultura varnosti je ena temeljnih vrednot tega programa. Vsaka naloga je podrobno načrtovana že pred izvedbo, po koncu poletov pa sledijo analize in pogovori o morebitnih napakah. Namen takšnega pristopa ni iskanje krivcev, temveč nenehno izboljševanje postopkov in zmanjševanje tveganj pri prihodnjih operacijah.

Usposabljanje v centru v Zemuniku poteka v intenzivnem ritmu. Posadke več ur načrtujejo naloge, sledijo usklajevanja, nato pa pogosto še nočni poleti. Tehnik letalec, ki letos prvič sodeluje na usposabljanju, je povedal, da je bil sprva največji izziv pridobivanje samozavesti. »Osnovno usposabljanje je samo temelj. Pravo samozavest pridobiš šele z izkušnjami, ko začneš razumeti postopke, okolje in svoje naloge.« Posebej zahtevno je nočno letenje v omejenih prostorih. »V Sloveniji so pristajalna območja praviloma večja in manj

▲ Posadke so izvajale letenje v formaciji.

▼ Usposabljanje strelcev z oborožitvijo na helikopterju

zahtevna. Tukaj pa pogosto pristajamo ponoči na zelo omejenih območjih, kar zahteva izjemno koncentracijo in psihično pripravljenost.« Velik izziv predstavlja tudi utrujenost, saj usposabljanja pogosto trajajo pozno v noč. Posadke morajo kljub dolgotrajnim pripravam in fizični izčrpanosti ohranjati popolno zbranost, saj je pri letenju že trenutek nepozornosti lahko usoden. Zato imajo pomembno vlogo tudi psihološka priprava, medsebojno zaupanje in dobra komunikacija med člani ekip. Sogovorniki so ob tem opozorili, da lahko več manjših napak hitro vodi v resne posledice, zato je stalno usposabljanje zelo pomembno. Podpolkovnik Lanišnik je ob tem izpostavil še pomen kakovostnega vodenja. »Poveljnik mora prepoznati utrujenost posadk, psihofizične obremenitve in pomen motivacije. Zlasti pri nočnem letenju je treba zahtevnost treningov stopnjevati postopoma in ves čas spremljati stanje ljudi.«

SLOVENIJA PREVZELA POMEMBNO VLOGO V CENTRU

Pomemben korak za Slovensko vojsko predstavlja tudi dejstvo, da je Slovenija v Mednarodnem centru za usposabljanje specialnih zračnih sil prevzela funkcijo namestnika direktorja. To nalogo opravlja podpolkovnik Andrej Košmrlj, ki v centru deluje že skoraj tri leta. »Nismo samo organizatorji usposabljanj, temveč jih tudi izvajamo. To zahteva veliko prilagodljivosti in odgovornosti,« je pojasnil. Po njegovih besedah je mednarodno sodelovanje ena največjih prednosti centra. »Lahko imaš čin in položaj, vendar če za tem ni znanja in kompetenc, ljudje to hitro prepoznajo. Spoštovanje si moraš pridobiti z delom,« je prepričan. Center postaja vse bolj prepoznaven tudi širše. Interes za sodelovanje so že pokazale nekatere druge evropske države. »Včasih smo znanje iskali drugje, danes pa druge države prihajajo k nam. To pomeni, da delamo kakovostno in da je center postal prepoznaven tudi v mednarodnem prostoru.« Prevzem tako pomembne funkcije v mednarodnem centru pomeni dodatno priznanje slovenskemu vojaškemu letalstvu. Slovenske posadke so z dolgoletnim delom, strokovnostjo in uspešnim sodelovanjem pridobile ugled zanesljivega partnerja, ki lahko pomembno prispeva k razvoju skupnih zmogljivosti zavezniških držav. Poleg podpolkovnika Košmrlja je letos pomembno vlogo prevzel tudi pripadnik Slovenske vojske podpolkovnik Aleš Ogrinc, ki predseduje upravnemu odboru Mednarodnega centra za usposabljanje specialnih zračnih sil.

POMEMBNOST STALNEGA IZPOPOLNJEVANJA ZNANJA

Sogovorniki so se strinjali, da sodobno vojaško letalstvo zahteva nenehno izpopolnjevanje znanja in prilagajanje novim razmeram. Podpolkovnik Lanišnik je pojasnil, da doseženi standard nikoli ni dokončen. »Letalstvo je podobno računalniški tehnologiji. Če se ne razvijaš in ne izpopolnjuješ znanja, hitro zaostaneš.« Ob tem je poudaril, da so slovenski helikopterji Cougar še vedno kakovostna platforma za razvoj novih zmogljivosti. »Helikopterji so dobro opremljeni in tehnološko nadgrajeni. Z ustreznim usposabljanjem in motiviranimi posadkami lahko še vedno razvijamo vrhunske sposobnosti.« Pomemben dejavnik uspeha ostaja tudi osebna motivacija. Usposabljanja trajajo več tednov in potekajo v tujini, zato zahtevajo dolgočasno odsotnost od doma ter visoko stopnjo discipline in psihofizične pripravljenosti. To ni služba, ki traja od sedmih do treh. Gre za način življenja, ki zahteva stalno učenje, prilagajanje in veliko osebne predanosti. Razvoj sodobnega vojaškega letalstva danes ni več odvisen zgolj od tehnologije, temveč predvsem od ljudi. Tudi najsodobnejša oprema brez dobro

usposobljenih in motiviranih posadk ne pomeni veliko. Prav zato v Slovenski vojski vse več pozornosti namenjajo dolgoročnemu razvoju kadra, prenosu izkušenj med generacijami ter ustvarjanju okolja, v katerem lahko mladi piloti postopno prevzemajo zahtevnejše naloge. Čeprav helikopterji Cougar ne pristajajo na Luni, posadke Slovenske vojske v Zemuniku vsak dan znova dokazujejo, da sodobno vojaško letalstvo premika meje mogočega tudi na Zemlji. V zahtevnih nočnih poletih, usklajenih operacijah in podpori specialnim silam ne krepijo le letalskih veščin, temveč predvsem zaupanje, odgovornost in sposobnost delovanja pod največjimi pritiski. Prav zaradi takih usposabljanj Slovenija danes ni več le opazovalka, temveč soustvarjalka mednarodnega znanja in standardov na področju vojaškega letalstva. Usposabljanja v Zemuniku tako niso pomembna le za vojaške operacije, temveč tudi za širšo varnost in odzivnost države. Znanje, pridobljeno pri podpori specialnim operacijam, se pogosto izkaže kot dragoceno tudi pri naravnih in drugih nesrečah, zahtevnih reševalnih akcijah in humanitarnih nalogah. Prav v teh razmerah se pokaže, kako pomembni so izkušeni piloti, usklajene posadke in sposobnost hitrega odzivanja v najzahtevnejših razmerah.

Letalski tehniki so poskrbeli za preglede in tehnično brežhibnost letalnikov.

SLOVENIJA PREVZELA POMEMBNO FUNKCIJO

BESEDILO Borut Podgoršek

FOTO Borut Cirnski

Pilot podpolkovnik Aleš Ogrinc je 5. marca letos prevzel vodenje upravnega odbora Mednarodnega centra za usposabljanje specialnih zračnih sil (angl. Multinational Special Aviation Programme – MSAP). Center je bil ustanovljen leta 2019 in povezuje ustanovne članice: Hrvaško, Bolgarijo, Madžarsko in Slovenijo. V Zadru omogoča načrtovanje in izvajanje usposabljanja posadk helikopterjev za podporo specialnim silam na stroškovno učinkovit način. Skupne zmogljivosti za usposabljanje obenem krepijo interoperabilnost med članicami centra in širše znotraj zavezništva.

Slovenija je predsedovanje odboru prevzela prvič, v skladu s statutom, ki predvideva rotirajoče dveletno predsedovanje držav članic po abecednem redu. Poleg predsednika odbor sestavljajo še štirje člani, po en iz vsake sodelujoče države. Sestajajo se dvakrat na leto, na svojih zasedanjih pa določajo smernice razvoja in delovanja centra. Člani odbora zastopajo stališča, potrebe in interese svojih držav, ki jih na podlagi letnega načrta dela vključujejo v delovanje centra. Pripravljajo in potrjujejo tehnične sporazume, programe usposabljanja in standardne operativne postopke za izvedbo usposabljanj. Na strani Mednarodnega centra za usposabljanje specialnih zračnih sil je njihov sogovornik direktor centra, ki je odgovoren za njegovo delovanje, njegovo imenovanje pa potrjuje upravni odbor. Podpolkovnik Aleš Ogrinc je poudaril, da je vzpostavitev nacionalnih specialnih zračnih sil zahteven projekt, ki zahteva celosten pristop. Povedal je, da Slovenija trenutno predseduje odboru, pri čemer kot predsedujoči predvsem koordinira delo med vodstvom centra in državami članicami, nima pa neposredne glasovalne pravice. Center deluje na podlagi mednarodnega memoranduma, ki ga trenutno posodablja zaradi lažje povezanosti z drugimi strukturami. Po njegovih besedah največji izziv pri nadaljnjem razvoju centra predstavljajo pravna in organizacijska vprašanja, saj si države članice prizadevajo za večjo povezanost ter možnost vključevanja novih držav partneric. »Zaznamo veliko povpraševanje posameznih držav, ki bi se rade vključile v naš center. Žal jim trenutno lahko ponudimo le posamezna mesta v tečajih, ki morebiti ostanejo nezasedena. Teh pa tako rekoč ni, saj je povpraševanje po znanju, ki ga ponujamo znotraj držav članic centra, zelo veliko,« je pojasnil podpolkovnik Ogrinc. Nekaj usposabljanj zato izvajajo tudi na območju sodelujočih držav. Njihov dolgoročni cilj pa ostaja preoblikovanje centra v Natov center odličnosti, kar bo zahtevalo obsežne organizacijske, pravne in finančne prilagoditve.

Pomemben del dela upravnega odbora je namenjen oblikovanju usmeritev za praktično usposabljanje pilotov in sodelovanje s specialnimi enotami. Slovenija ima pri tem pomembno vlogo, saj slovenski inštruktorji že več let usposabljaajo bolgarske pilote za nočno letenje in letenje v visokogorju. Usposabljanja večinoma potekajo v Zadru in njegovi okolici, kjer imajo zaradi ugodnih vremenskih pogojev, bližine streljišč ter manj omejitev bistveno boljše pogoje za intenzivno nočno letenje kot v Sloveniji. Programi obsegajo različne stopnje usposabljanja, od osnovnega tečaja sodelovanja med člani posadke (angl. Crew Resource Management – CRM) do zahtevnih specializiranih operacij, kot so nočno letenje, letenje v visokogorju,

Podpolkovnik Ogrinc je prevzel vodenje upravnega odbora.

formacijsko letenje podnevi in ponoči, na nizkih višinah, nad morjem ter prevoz in izvleka osebja s kriznih območij z različnimi vrstnimi tehnikami. Podpolkovnik Ogrinc je poudaril, da usposabljanja s takim obsegom in intenzivnostjo v Sloveniji ni mogoče izvajati, saj domače okolje ne omogoča tolikšnega števila nočnih letov in kompleksnih vaj. Dodal je, da center omogoča popolno osredotočenost na usposabljanje, medtem ko so pripadniki v Sloveniji pogosto vključeni tudi v druge vsakodnevne naloge, ki zmotijo proces usposabljanja. Prav zato center predstavlja ključno okolje za razvoj specialnih letalskih zmogljivosti držav članic.

Center ima za Slovenijo pomembne operativne, strokovne in mednarodne koristi. Slovenska vojska v okviru sodelovanja pridobiva dostop do vrhunskega usposabljanja, izkušenj zavezniških držav ter možnost sodelovanja v kompleksnih specialnih operacijah. »Slovenija se je skozi leta uveljavila kot ena izmed najaktivnejših in strokovno najbolj usposobljenih članic centra, predvsem pri nočnem letenju, letenju v visokogorju in taktičnem usposabljanju,« je poudaril podpolkovnik Ogrinc. Center sodeluje tudi z drugimi Natovimi strukturami in posamezniki, ki imajo znanje o letenju v vojnem okolju ter sodelovanju s specialnimi silami pri izvedbi najzahtevnejših nalog. To dodatno krepí interoperabilnost in mednarodno povezanost sodelujočih enot. Financiranje centra temelji na prispevkih držav članic, sredstva pa so namenjena predvsem logistiki, infrastrukturi in organizaciji usposabljanj. Podpolkovnik Ogrinc je ob tem poudaril, da predsedovanje upravnemu odboru razume kot veliko čast in odgovornost, ki jo sprejema z največjim spoštovanjem. Center danes predstavlja pomembno regionalno zmogljivost za razvoj helikopterskih specialnih operacij in omogoča raven usposabljanja, ki je primerljiva z najboljšimi praksami znotraj Nata.

INTERNO USPOSABLJANJE IZVIDNIKOV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

O d ponedeljka, 18. maja, do petka, 29. maja, je 10. izvidniški bataljon 1. brigade Slovenske vojske izvajal dvotedensko interno terensko usposabljanje Sokol 1. Usposabljanje je bilo namenjeno dvigu usposobljenosti enote v izvajanju izvidniških nalog in predprilavi na jesensko obsežnejšo vojaško vajo Sokol. Vadbene dejavnosti so potekale na Osrednjem vadišču Slovenske vojske v Postojni ter na streliščih Bač in Bloška Polica.

Urjenje iz izvidniške taktike

Vodja usposabljanja podpolkovnik Žiga Pretnar je povedal, da so bataljonsko usposabljanje izvedli, ker so želeli izpopolniti izvidniške veščine na ravneh ognjene skupine, oddelka in izvidniškega voda. Usposabljanje pa je bilo tudi del priprav na vojaško vajo Sokol, ki jo bodo v enoti izvedli jeseni. »Naš namen je bil povečati usposobljenost posameznikov in enote, zato aktivnosti izvajamo na Osrednjem vadišču Slovenske vojske, ki zagotavlja dovolj velik vadbeni prostor za usposabljanje iz izvidniških nalog na ravni oddelka in voda. Za usposabljanje na višjih taktičnih ravneh, torej na ravni čet ali bataljona, pa bi potrebovali še večje vadbeno okolje,« je razložil podpolkovnik Pretnar. Vojaško usposabljanje izvidniškega bataljona je pomembno, saj predstavlja temeljno komponento bojnega delovanja, ki zagotavlja pravočasno, zanesljivo in uporabno obveščevalno podporo poveljevanju in kontroli enot. Podpolkovnik Pretnar je pojasnil, da so med usposabljanjem preverili tudi nekatere postopke, saj so se po preoblikovanju enote oddaljili od klasične pehotne taktike in se usmerili k izvidniškim vsebinam. S terenskim usposabljanjem lahko te postopke preverijo in jih na podlagi pridobljenih izkušenj pozneje tudi dopolnijo. »To je proces, ki se ne konča,« je poudaril vodja usposabljanja Sokol 1 in dodal, da so v usposabljanje vključili znanje in izkušnje s sodobnih bojišč, kjer so sistemi brezpilotnih zrakoplovov eden izmed pomembnih elementov izvidništva in protiizvidniškega delovanja.

TEŽIŠČE NA USPOSABLJANJU IZVIDNIŠKIH ČET IN POVELJSTVA BATALJONA

Težišče dvotedenskega usposabljanja Sokol 1 je bilo na urjenju pripadnikov dveh izvidniških čet, ki sta se usposabljali v postopkih s seznama bistvenih nalog, povezanih z novim poslanstvom enote – izvidništvom. Poleg tega se je v terenskih razmerah usposablja tudi poveljstvo 10. izvidniškega bataljona. Zato so v zidanem objektu na Bilah vzpostavili taktični operativni center, od koder so načrtovali, spremljali in vodili aktivnosti na terenu. Podpolkovnik Pretnar je pojasnil, da je bilo delo organizirano po klasičnih štabnih sektorjih, pri čemer je bil večji poudarek namenjen obveščevalni zagotovitvi, ki je za izvidniški bataljon še posebej pomembna. Poslanstvo izvidniškega bataljona vključuje izvidovanje in nadzor na bojišču. Enota nadrejenemu poveljstvu zagotavlja ključne obveščevalne podatke o

sovražniku, njegovih položajih in premikih ter razmerah na bojišču za hitro odločanje, načrtovanje operacij in zaščito lastnih sil pred morebitnim presenečenjem. Tudi sredstva, ki jih uporablja izvidniški bataljon, so tehnološko zahtevnejša in od pripadnikov zahtevajo visoko stopnjo specializacije za uporabo sodobnih sistemov. Na usposabljanju so zato posebno pozornost namenili uporabi sistema zvez, ki postaja vse kompleksnejši.

NA POTI K VZPOSTAVITVI ZMOGLJIVOSTI SREDNJEGA IZVIDNIŠKEGA BATALJONA

Slovenska vojska z 10. izvidniškim bataljonom vzpostavlja enega izmed temeljnih kopenskih ciljev zmogljivosti – srednji bojni izvidniški bataljon. »V enoti sledimo temu cilju in to usposabljanje predstavlja enega izmed korakov na poti k vzpostavitvi te zmogljivosti,« je razložil podpolkovnik Pretnar. 10. izvidniški bataljon je nastal decembra 2024 po preoblikovanju nekdanjega 10. pehotnega polka. Že lani so v enoti izvedli številne vaje in terenska usposabljanja, ki pomenijo premik od klasične pehotne taktike k izvidniškim nalogam. »Tudi letos se bomo osredotočili na tiste dejavnike razvoja, na katere lahko sami najbolj vplivamo. To so usposabljanja, ki ostajajo naše glavno vodilo,« je pojasnil vodja usposabljanja Sokol 1 in ocenil, da so na tem področju dosegli velik napredek. Izvajajo namreč usposabljanje za vojaško evidenčno dolžnost srednji izvidnik za vojaka, vzpostavili so tečaj za izvidnika za podčastnike in častnike na prvi stopnji ter za poveljnika oddelka, voda in čete. Podpolkovnik Pretnar je dodal, da pripadnike redno napotujejo na različne tečaje in usposabljanja s področja izvidništva, ki potekajo v Sloveniji in tujini. Enota se tudi intenzivno posodablja in pridobiva novi specialistično opremo ter oborožitev. »V preteklih letih smo že prejeli del nove specialistične opreme, še vedno pa čakamo na ključna sredstva, ki so ali bodo v postopku dobave,« je pojasnil podpolkovnik Pretnar. Ob tem je poudaril, da so začeli zbirati in pripravljati tudi predloge za razvoj doktrine izvidništva.

Težišče je bilo na urjenju pripadnikov dveh izvidniških čet.

Poveljstvo je zagotovilo kader za taktični operativni center.

30. JUBILEJ SOKOLOV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V četrtek, 28. maja, je na Osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku potekala slovesnost ob 30-letnici delovanja 10. izvidniškega bataljona. Ob tej častitljivi obletnici je bilo slovesno že dopoldne, ko so podelili potrdila ob uspešno končanem tečaju za ostrostrelce in izvedli bataljonski tek. Popoldne je sledila vojaška slovesnost s svečanim postrojem pripadnikov enote, ki so jo spremljali številni visoki gosti, nekdanji in sedanji poveljniki ter pripadniki desetega bataljona. Ob koncu slovesnosti je bila izvedena primopredaja dolžnosti poveljnika 10. izvidniškega bataljona. Dosedanji poveljnik enote podpolkovnik Žiga Pretnar, ki odhaja na šolanje v tujino, je bojni prapor slovesno predal novemu poveljniku podpolkovniku Matjažu Strmčniku.

Začetki delovanja bataljona segajo v leto 1996, ko je takratni načelnik Generalštaba Slovenske vojske general Albin Gutman 27. maja izdal odredbo o imenovanju skupine za oblikovanje enote za mednarodno sodelovanje. Zato je bil ta dan izbran tudi za dan enote. Tedanji 10. bataljon za mednarodno sodelovanje, predhodnik današnjega 10. izvidniškega bataljona, je bil že od začetka sestavljen samo iz profesionalnih vojakov, zato je postal prva enota Slovenske vojske, ki je bila oblikovana in oborožena po Natovih merilih, metodah in standardih. Enota je bila prvi nosilec delovanja Slovenske vojske v mednarodnem okolju, zato so njeni tedanji pripadniki leta 1997 kot pripadniki kontingenta Slovenske vojske prvič sodelovali v mednarodni operaciji Alba v Albaniji. Po številnih poznejših preoblikovanjih in preimenovaljih enota danes deluje v sestavi 1. brigade Slovenske vojske. Gre za

☛ Slovesnosti s postrojem enote so se udeležili najvišji predstavniki Slovenske vojske, bivši in sedanji poveljujoči kader ter pripadniki enote.

☛ Bataljonski podčastnik je podelil priznanje najboljšima podčastniku in vojaku.

premestljivo taktično izvidniško enoto, ki zagotavlja celovite bojne zmogljivosti in deluje pod motom Zvestoba, čast, pogum.

BREZ TEMELJEV ENOTA NE BI BILA TAKA, KOT JE DANES

Zbrane v postroju je na začetku slovesnosti pozdravil podpolkovnik Žiga Pretnar, ki je v nagovoru dejal, da je za enoto 30 let neponovljivih zgodb in prvenstvenih dosežkov, predvsem pa spominov in pristnega tovarištva. Ustanovitev tedanjega 10. bataljona za mednarodno sodelovanje leta 1996 je označil za rojstvo enote, ki je ključno zaznamovalo njen nadaljnji razvoj. »Postavljeni so bili temelji vrednot in bojnega karakterja enote s takratnim samorastniškim pristopom k profesionalizaciji in razvoju. Naši predhodniki so s tem določili usodo enote, ki jo živimo še danes,« je dejal podpolkovnik Pretnar. Poudaril je, da brez teh temeljev enota ne bi bila taka, kot je. V nadaljevanju je izpostavil, da vsak, ki je imel čast služiti v enoti kot poveljnik, razume težo odgovornosti in ima privilegij služiti sokolom. Dodal je, da delovno okolje enote spodbuja širino in globino razmišljanja, iskanje rešitev in kreativnost. Posebej je poudaril pomen predanih pripadnikov, ki jih povezujejo zvestoba ter čast in pogum do enote, soborcev in samih sebe. V čast mu je bilo, da je lahko poveljeval enoti, kar je zanj pomenilo uresničitev življenjske ambicije ter izpolnitev dolgoletnih sanj in želja. Izpostavil je številne dosežke enote v zadnjem obdobju, med drugim uspešen in naporen prehod iz pehote v izvidniško enoto. Po njegovih besedah je najpomembnejše, da je enota ohranila in še izboljšala svoj bojni značaj ter da ostaja željna napredka, strokovnega razvoja in krepitve kolektivnega duha. Zahvalil se je pripadnikom enote ter nadrejenemu poveljstvu 1. brigade, še posebej poveljniku brigade polkovniku Gregorju Vodebu za zaupanje, razumevanje, pogovore ter neomajno vero v enoto in njenega poveljnika. Posebno zahvalo je namenil tudi vsem pripadnikom, ki so v zadnjih 30 letih utirali pot 10. bataljonu.

ENOTA JE PONOS PRVE BRIGADE IN SLOVENSKE VOJSKE

Slavnostni govornik na prireditvi ob jubileju sokolov je bil generalmajor Dobran Božič, eden izmed ustanoviteljev in prvih poveljnikov enote. V svojem nagovoru je orisal bogato 30-letno zgodovino enote, ki se je začela pisati v Logatcu, kjer je bil prvotni sedež 10. bataljona za mednarodno sodelovanje. Izpostavil je, da se je enota oblikovala z željo po delovanju in dokazovanju v mednarodnem okolju ter po uvajanju novosti v Slovensko vojsko, skladno z Natovimi in zahodnimi standardi. Enota in njeni pripadniki so v Slovensko vojsko vnašali nove organizacijske pristope, pravila delovanja, strukturo in štabne procese. Generalmajor Božič je spomnil, da je enota, čeprav je nastala iz nič, vedno zgledno opravila svoje naloge ter dokazala visoko raven usposobljenosti svojih pripadnikov. Poudaril je pomen dosežkov, ki jih bataljon in njegovi pripadniki dosegajo v okviru Slovenske vojske in tudi v mednarodnem okolju. Po njegovih besedah

je zgodba 10. bataljona zaznamovana s trpljenjem, mukami, odrekani ter številnimi uspehi in dosežki. V enoti so po njegovem mnenju vedno ohranjali rdečo nit, kar se je kazalo z realističnim usposabljanjem, razvojem enote ter uvajanjem novih sredstev in pristopov. Generalmajor Božič je ob koncu poudaril, da se prav v enotah, kot je 10. bataljon, razvijajo najboljši vojaki, podčastniki in častniki. Enota je po njegovih ocenah še vedno ponos 1. brigade, poveljnikov enote in vseh, ki so ustvarjali njeno 30-letno zgodovino. Ob koncu se je zahvalil pripadnikom enote in jim čestital ob njihovem prazniku v veri, da bodo še naprej ohranjali tradicijo, negovali zgodovino ter se držali temeljnih načel enote, kot so zvestoba, čast in pogum.

PODELILI PRIZNANJA, RAZGLASILI NAJBOLJŠE IN IZVEDLI PRIMOPREDAJO DOLŽNOSTI PVELJNIKA

V nadaljevanju slovesnosti so najzaslužnejšim pripadnikom enote podelili priznanja, in sicer zlate, srebrne in bronaste medalje ter zahvale in pohvale poveljnika izvidniškega bataljona. Posebej sta bila izpostavljena dva posameznika. Najboljši podčastnik enote za leto 2025 je postal vodnik Nikita Košič, za najboljšega vojaka enote za leto 2025 pa je bil razglašen poddesetnik Aljaž Strmljan. Ob koncu slovesnosti je sledila primopredaja dolžnosti poveljnika izvidniškega bataljona. Odhajajoči poveljnik je bojni prapor slovesno predal novemu poveljniku podpolkovniku Matjažu Strmčniku, ki bo enoto vodil v prihajajočem obdobju. Novi poveljnik bataljon je nato stopil pred postroj in nagovoril pripadnike.

☛ V zidanem objektu na Bilah si je pregledno razstavo o zgodovini sokolov ogledal tudi načelnik generalštaba general Močnik.

☛ Bojni prapor in poveljevanje bataljonu je prevzel podpolkovnik Matjaž Strmčnik.

KREPITEV ZMOGLJIVOSTI VOJAŠKE POLICIJE BIH

BESEDILO IN FOTO Mateja Trunk Hrvatini

Predstavitev opreme

V Rajlovcu pri Sarajevu je od 4. do 8. maja potekalo strokovno usposabljanje o kriminalistično-tehničnih postopkih, namenjeno izpopolnjevanju znanja pri obravnavi različnih kaznivih dejanj. Program je bil zasnovan celostno, saj je povezoval teoretične vsebine in praktične scenarije, pri čemer sta bili poudarjeni pravilno ravnanje s sledmi in zagotavljanje njihove dokazne vrednosti v nadaljnjih sodnih postopkih.

Usposabljanje je nadaljevanje lanskega sodelovanja, ko so pripadniki slovenske vojaške policije že sodelovali pri usposabljanju skupine preiskovalcev vojaške policije Bosne in Hercegovine. Letos program poteka v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve kot nosilec projekta, temelji pa na sporazumu o tehnični pomoči Republike Slovenije pri vzpostavljanju oboroženih sil Bosne in Hercegovine. Zunanje ministrstvo je zagotovilo tudi sredstva za izvedbo projekta, ki poteka drugo leto zapored. Letošnje usposabljanje je namenjeno izpopolnjevanju pridobljenega znanja. Poleg jedra iste skupine udeležencev, ki je sodelovala že lani, so se usposabljanja udeležili tudi novi pripadniki. Cilja usposabljanja sta poenotenje postopkov in krepitev strokovnega znanja, ki je pomembno za kakovostno preiskovanje kaznivih dejanj ter pravilno

zavarovanje dokazov. Posebna vrednost programa je povezovanje teoretičnega dela s praktičnimi scenariji. »V prvem tednu maja smo v Rajlovcu izvedli prvi del usposabljanja za preiskovalce vojaške policije oboroženih sil Bosne in Hercegovine. S programom želimo udeležencem približati sodobne kriminalistično-tehnične postopke ter jih pripraviti na delo v zahtevnih in realističnih situacijah. Pomemben del usposabljanja sta tudi izmenjava izkušenj in poenotenje strokovnih pristopov, kar prispeva k učinkovitejšemu delu na terenu in kakovostnejšemu preiskovanju kaznivih dejanj. V nadaljevanju bomo z isto skupino izvedli še praktični del usposabljanja na vojaških vadiščih in poligonih v Sloveniji. Tam bodo udeleženci teoretično znanje izpopolnili s praktičnimi scenariji in delom na terenu,« je povedal načelnik odseka kriminalistov iz oddelka vojaške policije Generalštaba Slovenske vojske vojaški uslužbenec XI. razreda Ignac Krajnc. Uvodni del usposabljanja je bil namenjen predstavitvi temeljnih kriminalistično-tehničnih postopkov pri ogledu kraja kaznivega dejanja ter opreme, ki se uporablja pri delu na terenu. Poseben poudarek je bil namenjen taktiki in tehniki vodenja razgovorov ter izvedbi poligrafskega testiranja. V nadaljevanju so udeleženci s praktičnimi scenariji obravnavali različne primere. Med drugim so izvedli ogled kraja streljanja v vozilo, pri čemer je bil poudarek na pravilnem izvajanju postopkov ter zavarovanju in odvzemu sledi, ki omogočajo rekonstrukcijo dogodka. Podoben pristop so uporabili tudi pri obravnavi eksplozije vozila, pri čemer sta zaradi kompleksnosti poškodb in razpršenosti dokazov še posebej pomembni natančnost in sistematičnost dela na terenu. Del usposabljanja je bil namenjen tudi preiskovanju računalniške kriminalitete, pri čemer sta bili poudarjeni pravilno zavarovanje digitalnih dokazov in ohranjanje njihove integritete. Udeleženci so se seznanili s postopki, ki zagotavljajo, da so tako pridobljeni podatki uporabni v nadaljnjih sodnih postopkih. Zaključni del usposabljanja je obsegal ogled kraja prometne nesreče z elementi kaznivega dejanja, pri čemer se prepletajo klasični forenzični pristopi in prometno-tehnične analize. Poudarjeni sta bili celovito razumevanje dogodka in pravilno dokumentiranje relevantnih okoliščin. Usposabljanje je bilo usmerjeno v utrjevanje strokovnosti in enotnih standardov dela na terenu, kar je pomembno za učinkovito preiskovanje in uspešen zaključek kazenskih postopkov. Hkrati je predstavljalo tudi priložnost za izmenjavo znanja in dobrih praks ter krepitev sodelovanja.

OD RAZVOJA DO OKREPLJENIH ZMOGLJIVOSTI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

V torek, 19. maja, je v Vojašnici Petra Petriča v Kranju potekala konferenca Od razvoja do okrepljenih nacionalnih zmogljivosti, ki sta jo pod vodstvom Slovenskega partnerstva za energijo in okolje na obrambnem področju (SiEnE) organizirala grozd zelenih tehnologij TECES in Ministrstvo za obrambo. Dogodka so se udeležili predstavniki obrambnega ministrstva, pripadniki Slovenske vojske in predstavniki slovenske obrambne industrije, ki sodelujejo v projektih dvojne rabe. Sodelujoči so predstavili projekte, rešitve ter razvojno-raziskovalne in inovacijske aktivnosti, ki obravnavajo ključne izzive sodobnega obrambnega okolja, zlasti pri reševanju energetske in okoljske izzivov ter kreptvi energetske odpornosti obrambnega sektorja.

V času zaostrenih varnostnih razmer v Evropi in tudi širše Evropska unija pospešeno krepi odpornost, strateško avtonomijo in tehnološko premoč tudi na obrambnem področju. Ključni mehanizmi, kot so Evropski obrambni sklad, stalno strukturno sodelovanje in programi Evropske obrambne agencije, danes predstavljajo osrednje platforme za razvoj naprednih zmogljivosti, prebojnih tehnologij ter krepitev evropske tehnološke industrijske baze. Tudi Slovenija se prek Ministrstva za obrambo vključuje v te projekte, ne le kot sodelujoča država, temveč kot proaktivna soustvarjalca strateških projektov in partnerstev. Z nacionalnimi podpornimi ukrepi pa se hkrati odpira prostor za vključevanje

Sodelujoča podjetja so predstavila posamezne projektne rešitve.

slovenskih deležnikov v mednarodne obrambne programe. Konferenco sta z uvodnima nagovoroma odprla gostitelj, poveljnik Logistične brigade Slovenske vojske polkovnik Igor Veršnik, in predstavnik organizatorja dogodka, direktor TECES in predstavnik partnerstva SiEnE mag. Matej Gajzer. Sledila je predstavitev vloge Slovenije v mednarodnem obrambnem okolju, pri čemer sta bili poudarjeni energetska učinkovitost in odpornost. Polkovnik Robert Šipec, načelnik Sektorja za energetska učinkovitost in zeleni prehod na Ministrstvu za obrambo, je predstavil mednarodno vlogo Slovenije in Ministrstva za obrambo v projektih dvojne rabe za krepitev energetske odpornosti in obrambnih zmogljivosti. Spregovoril je tudi o ukrepih obrambnega ministrstva za krepitev odpornosti in energetske učinkovitosti ter trajnostni razvoj. Slovenijo je izpostavil kot vzorčni primer povezovanja države in industrije v okviru Slovenskega partnerstva za energijo in okolje na obrambnem področju. Mag. Matej Gajzer iz grozda zelenih tehnologij TECES pa je predstavil nekatere mednarodne obrambne projekte, v katerih grozd sodeluje kot vodilni ali projektni partner. Omenil je projekt pametne energetske odporne premestljive baze kot strateškega programa nadaljnjega razvoja produktov za dvojno rabo. Dotaknil se je tudi drugih nacionalnih projektov dvojne rabe, pri čemer je izpostavil sinergijo med mednarodnimi in nacionalnimi obrambnimi programi ter projekti dvojne rabe v okviru Evropske unije, Nata in Združenih narodov.

V nadaljevanju so bili predstavljeni posamezni nacionalni projekti. Direktor podjetja Robotina mag. David Palčič se je dotaknil energije, digitalizacije in interoperabilnosti. Izpostavil je razvojno-raziskovalne projekte, v katerih podjetje kot tehnološki integrator krepi nacionalne razvojne zmogljivosti, spodbuja sodelovanje med podjetji, raziskovalnimi organizacijami in Slovensko vojsko ter prispeva k večji energetske neodvisnosti in odpornosti države. Dr. David Močnik iz podjetja REM je v okviru infrastrukturnega področja predstavil projekte modularnih bivalnih in delovnih enot prihodnosti za dvojno rabo. Kot zadnji je Marko Mandel iz podjetja Kolektor Sisteh spregovoril o zagotavljanju pitne vode in obdelavi odpadne vode v okviru razvojno-raziskovalnega projekta REWATER. Ob koncu dogodka je sledil voden ogled rešitev, vključenih v mednarodne in predvsem nacionalne projekte. Predstavniki slovenske industrije iz podjetij REM, Danfoss, Kolektor Sisteh, Robotina, Smartis, Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, podjetja Internet Institute ter družb Domel in Alples so predstavili produkte in njihovo delovanje, s poudarkom na končnih uporabnikih, relevantnosti in uporabnosti rešitev, ter spregovorili o izkušnjah z nadaljnjim razvojem posameznih projektov.

RAZVOJ TARČ IZ SAMOZAPIRALNE PLASTIKE

BESEDILO Group 22 in Oddelek za vojaško tehnologijo, raziskave in razvoj/DLO
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska v zadnjih letih intenzivno posodablja svojo strelsko infrastrukturo, pri čemer se je pokazalo, da tehnološki napredek ni odvisen le od sodobnih strelšč in elektronskih sistemov, temveč tudi od na videz preprostih elementov, kot so tarče.

Prav te so bile namreč dolgo eden glavnih omejitvenih dejavnikov za učinkovito strelsko urjenje.

Tradicionalne aluminijaste tarče so se uveljavile zaradi svoje zanesljivosti in dobre vidnosti, vendar imajo tudi nekatere pomanjkljivosti. Ob intenzivni uporabi se hitro poškodujejo, njihova masa pa obremenjuje dvigovalne sisteme, kar se še posebej pokaže v zahtevnih vremenskih razmerah. Poleg tega so razmeroma drage, zaradi ostrih robov pa tudi manj varne za uporabo. Zaradi tega je Ministrstvo za obrambo pristopilo k razvoju nove generacije tarč – takšnih, ki bi ohranile prednosti sedanjih rešitev, hkrati pa odpravile njihove glavne pomanjkljivosti. Projekt razvoja tarč iz samozapiralne plastike, ki ga je izvedlo slovensko podjetje Group 22, je bil odgovor na konkretno operativno potrebo Slovenske vojske. Že v izhodišču projekta je bilo jasno, da ne gre samo za zamenjavo materiala, temveč za celovit razvojni izziv. Na trgu namreč ni bilo izdelkov, ki bi ustrezali specifičnim dimenzijam in tehničnim zahtevam slovenskih strelšč. Cilj razvojno-raziskovalnega in inovacijskega projekta je bil razviti tarčo, ki bi bila lažja, vzdržljivejša in cenovno dostopnejša, obenem pa bi omogočala samozapiralni učinek materiala, pri katerem se poškodbe po zadetkih delno zaprejo, s čimer se podaljša življenjska doba tarč ter izboljša zaznavanje zadetkov.

OD ZAČETNIH SIMULACIJ DO TESTIRANJ

Razvoj je potekal postopno, od začetnih simulacij in izdelave prototipov do izdelave industrijskega orodja in testnih serij. Posebna pozornost je bila namenjena izbiri in optimizaciji materiala, pri čemer se je kot najprimernejši izkazal polietilen visoke gostote (HDPE), znan po svoji odpornosti in sposobnosti absorpcije energije. V nadaljevanju je projekt prešel iz laboratorijskega okolja v industrijsko proizvodnjo. Razvit je bil kompleksen kalup za brizganje plastike, ki omogoča serijsko izdelavo tarč v dveh dimenzijah, pri čemer je bila posebna pozornost namenjena stabilnosti procesa izdelave in ponovljivosti kakovosti. Med pomembnejšimi dosežki projekta je bilo tudi zmanjšanje mase tarče. Plastične tarče so v povprečju za 18 odstotkov lažje od aluminijastih, kar neposredno zmanjšuje obremenitev

dvigovalnih sistemov in posledično podaljšuje njihovo življenjsko dobo. Taka razbremenitev lahko podaljša delovanje mehanskih komponent na strelšču tudi za do tretjino. Prednosti novih tarč pa ne izhajajo samo iz njihove manjše mase ali večje vzdržljivosti. Samozapiralni učinek materiala omogoča boljšo ohranje-

nost površine, kar izboljšuje zaznavanje zadetkov in zmanjšuje potrebo po pogosti menjavi tarč. Te so tudi varnejše za uporabo, saj nimajo ostrih robov, hkrati pa omogočajo recikliranje uporabljenega materiala, kar prispeva k zmanjšanju okoljskega odtisa. Glavni preizkus novih tarč je potekal na strelšču. Testiranja so pokazala, da tarče ustrezajo dimenzijskim zahtevam in so združljive z dvigovalnimi sistemi. Pomembnejše je, da so v primerjavi z aluminijastimi tarčami dosegle dvakrat daljšo življenjsko dobo – po več kot 500 zadetkih v testno polje velikosti 25 x 20 centimetrov so še vedno zagotavljale optimalno zaznavanje zadetkov. Življenjska doba aluminijaste tarče je medtem znašala zgolj 250 zadetkov.

PRIMER USPEŠNEGA SODELOVANJA MED OBRAMBNO INDUSTRIJO IN OBRAMBNIH SISTEMOM

Projekt ni ostal samo na ravni eksperimenta. Po končanih razvojnih fazah in potrditvi proizvodnega procesa so bili ustvarjeni pogoji za stabilno serijsko proizvodnjo. To pomeni, da ima Slovenska vojska na voljo alternativo sedanjim tarčam, ki jo je mogoče postopoma uvajati v operativno uporabo. Razvoj tarč iz samozapiralne plastike tako ni le tehnična izboljšava, temveč tudi primer uspešnega sodelovanja med domačo

industrijo in obrambnim sistemom. Podjetje Group 22, ki že več let sodeluje pri vzdrževanju in nadgradnji strelšč, je s tem projektom dokazalo, da lahko slovensko znanje učinkovito odgovarja na specifične potrebe vojaškega okolja. V širšem kontekstu projekt odpira tudi možnosti za nadaljnji razvoj in morebitno uveljavitev na tujih trgih, na katerih se vojske spoprijemajo s podobnimi izzivi. Predvsem pa potrjuje, da lahko tudi na področjih, ki se na prvi pogled zdijo preprosta, inovacije prinesejo pomembne operativne prednosti. Tarča tako ni več le pasivni element strelšča, temveč postaja vse bolj del naprednega sistema, ki neposredno vpliva na učinkovitost usposabljanja, varnost in trajnost delovanja.

Razvoj naprednih tarč iz samozapiralne plastike je rezultat skupnega sodelovanja.

V ILIRSKI BISTRICI TRADICIONALNA VIZITA

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

V soboto, 23. maja, so se vojaški obvezniki iz občine Ilirska Bistrica pripeljali na tradicionalno prireditev – vizito – pred Dom na Vidmu v Ilirski Bistrici, kjer so se seznanili z vojaško dolžnostjo in tako znova obudili ta stari običaj v domačem kraju. Običaj vizite sega še v čas Marije Terezije, ko so mlade fante novačili v cesarsko vojsko. Čeprav služenje vojaškega roka v Sloveniji danes več ni obvezno, je obujanje te stare tradicije in kulturne dediščine na Bistriškem izjemno pomembno. Dogodek je ob podpori Občine Ilirska Bistrica in tamkajšnjega turistično-informacijskega centra kot vsako leto organizirala Uprava za obrambo Postojna.

NA SEZNANITEV S ŠTIRIMI OKRAŠENIMI VOZOV

Fantje, rojeni leta 2008, so se v družbi deklet svoje generacije dopoldne pripeljali na parkirišče Doma na Vidmu na pisano okrašenih nabornih vozovih. Posebej za ta dogodek so si naredili bele srajce, na katere so pripeli rože in pisane trakove. Rože iz krep papirja in barvni trakovi v barvah slovenske zastave so krasili tudi štiri s smrekovimi vejami obložene naborne vozove, ki so jih vlekli domiselno okrašeni traktorji. Najštevilnejša skupina nabornikov je prišla na vozu iz Ilirske Bistrice, druga skupina je prispela na skupnem vozu iz Jelšan in Brkinov, tretja iz Belega Kamna, na zadnjem vozu pa so bili dekleta in fantje iz Kočanije. Po uvodni dobrodošlici so se obvezniki skupaj s starši in sorodniki odpravili v veliko dvorano Doma na Vidmu, kjer jih je pozdravila predstavnica Turistično-informacijskega centra Ilirska Bistrica. V imenu soorganizatorja dogodka je zbrane nabornike in njihove svojce pozdravila tudi vodja Uprave za obram-

Obvezniki so se ob prihodu veselili ob glasnem petju in igranju na instrumente.

Naborne vozove so krasile papirnate rožice in slovenske zastave.

bo Postojna Meta Lenarčič. Pojasnila je, da postojnska uprava za obrambo mlade obveznike, ki so ali bodo v tem letu dopolnili 18 let, povabi na prireditev, da jih seznanijo s pravicami in dolžnostmi v povezavi z vojaško dolžnostjo ob vpisu v vojaško evidenco. Z letošnjo množično udeležbo je bila zelo zadovoljna, tudi s številom nabornih vozov. Ilirskobistriški župan dr. Gregor Kovačič je poudaril simbolični pomen tega prelomnega dogodka v življenju vsakega mladega človeka. Izpostavil je pomen zavedanja, da danes živimo v svetu, v katerem zaradi sprememb v mednarodnem varnostnem okolju največja grožnja niso več podnebne spremembe, temveč vojne in oboroženi spopadi. Župan se je zahvalil vsem mladim in njihovim staršem, ki ohranjajo tradicijo vizite na Bistriškem, v upanju, da jim bo ta dogodek ostal v trajnem spominu. Nato je vsaki skupini izročil tradicionalno darilo občine, kraški pršut, ki so ga fantje prejeli v zahvalo za prizadevno delo pri izdelavi vozov. Predstavnica Direktorata za obrambne zadeve na Ministrstvu za obrambo Mateja Rokvič je v nagovoru poudarila pomen dogodka, ki simbolizira pot v odraslost. Ta po njenih besedah prinaša številne pravice in tudi dolžnosti. Ena izmed njih je tudi možnost, da si sami izberejo svojo poklicno pot, morda z zaposlitvijo v Slovenski vojski ali pa z drugimi oblikami sodelovanja, kot so prostovoljno služenje vojaškega roka, vojaški dijaški in študentski tabori, štipendiranje in drugo. Za posebno vzdušje je na dogodku poskrbel pevski zbor Dragonarji generala Maistra, ki je s svojim nastopom

počastil spomin na tega pomembnega generala. Njihove pesmi, ki odsevajo duh časa generala Maistra in njegovega boja, so letošnji viziti dodale poseben domoljubni pečat.

PREDSTAVITEV ZAPOSLITVENIH MOŽNOSTI IN SLOVENSKE VOJSKE

V nadaljevanju so se naborniki seznanili z dolžnostmi in pravicami vojaškega obveznika ob vpisu v vojaško evidenco. Uslužbenci postojnske uprave za obrambo so mladim predstavili tudi možnosti zaposlitve in druge karijerne možnosti v službi domovine. Po koncu uradnega dela programa se je Slovenska vojska na parkirišču pred Domom na Vidmu predstavila z vojaškimi vozili in opremo. Obiskovalci so se lahko preizkusili v streljanju na trenažerju za avtomatsko puško in protiklepnih raketni sistem. Ob glasnih zvokih harmonik, trobente, bobna ter petju veselih slovenskih narodnih pesmi in drugih popularnih skladb pa so se mladi veselo zavrteli in zabavali vse do odhoda domov. Mladi vojaški obvezniki so z organizacijo vizite ponosno predstavili svoje kraje, počastili bogato kulturno dediščino in izkazali veliko spoštovanje do zgodovine slovenskega naroda.

Za domoljubno vzdušje na seznanitvi je poskrbel zbor Dragonarji generala Maistra.

Obiskovalci so spoznali vojaško opremo in se preizkusili v streljanju na trenažerjih.

PRVIČ NA POHODU OB ŽICI

BESEDILO mag. Zvezdan Marković
FOTO DOP in svetovni splet

Od 7. do 9. maja je v Ljubljani potekala 68. prireditev Pot ob žici. Vrhunec je dosegla v soboto, 9. maja, s pohodom, tekom trojk in programom ob dnevu Evrope. Pohoda so se prvič udeležili tudi člani vojaškega diplomatskega zbora oziroma obrambni atašeji, ki so akreditirani v Republiki Sloveniji, njihovi pomočniki in družinski člani.

Udeleženci pohoda so na cilju prejeli zaslužene medalje.

Direktorat za obrambno politiko je za članke vojaškega diplomatskega zbora, ki so akreditirani v Republiki Sloveniji, ter njihove pomočnike in družinske člane prvič organiziral skupno udeležbo na najbolj množični športni in rekreativni prireditvi v Republiki Sloveniji – Poti ob žici. Tuji obrambni atašeji so že v preteklosti izražali željo, da bi se udeležili pohoda in se seznanili z dogodki med drugo svetovno vojno v slovenski prestolnici. Zato smo v letošnji program aktivnosti za akreditirane obrambne atašeje v Republiki Sloveniji vključili udeležbo na 68. pohodu po poti okoli Ljubljane. Udeleženci pohoda po mestnem rekreacijskem obroču smo se zbrali na parkirišču Ministrstva za obrambo, nedaleč stran od 3. kontrolne točke Bežigrad – POT ob AMZS Slovenije. Tam smo začeli pohod in zbiranje kontrolnih žigov v smeri proti Vojašnici Edvarda Peperka ter nato proti Golovcu, kjer je najvišja točka pohoda. Že na začetku pohoda smo udeležencem predstavili pomen poti kot povojnega pomnika na čas, ko je Ljubljano 1170 dni obdajala bodeča žica, ki so jo skupaj z več kot sto bunkerji postavili italijanski okupatorji. Pojasnili smo jim, da je celotna trasa nekdanje bodeče žice okoli mesta obnovljena in namenjena javni rabi. To je edinstven primer ureditve spominskega območja. Večino ma ni znano, da je Pot ob žici eden največjih javnih urbanih parkov v Evropi in kot urbanistična poteza neponovljiv. Dejstvo, da je v stalni uporabi vse leto, ne le ob obletnicah zmage nad fašizmom in nacizmom, potrjuje, da je bila ta dediščina preteklosti ustrezno ovrednotena v zavesti meščanov in tudi širše.

Med pohodom smo udeležence seznanili z dogodki ob italijanski okupaciji Ljubljane 11. aprila 1941 ter jim predstavili značilnosti odpora proti okupaciji na slovenskem ozemlju. Italijanski okupator je Ljubljano v začetku leta 1942 opredelil kot najmočnejše središče odporiškega gibanja na Slovenskem. Zato je poveljnik italijanskega XI. korpusa general Mario Robotti 22. februarja 1942 ukazal, da mesto obdajo z bodečo žico. Postavljanje žične zapore se je začelo z veliko naglico. Čeprav so jo uradno začeli postavljati 22. februarja zvečer, so priprave

potekale že od 19. februarja, saj je bil potreben material – veliki zavoji bodeče žice, koli in drugo – že pripravljen. Sprva je bila zopora enojna, na ključnih mestih pa nadzorovana z mitraljezi, nameščenimi v zasilnih zakloniščih iz debel ali kamenja. Obroč okoli mesta je bil sklenjen že naslednji dan ob 14. uri. Čez eno uro pa je začela veljati odredba visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino Emilia Graziolija o prepovedi prostega vstopa v mesto oziroma izstopa iz njega. Prehajanje je bilo mogoče le na 11 cestnih blokih in samo s posebno dovolilnico italijanskih oblasti.

Po obkrožitvi Ljubljane in njeni preobrazbi v nekakšno »koncentracijsko taborišče« se je 24. februarja 1942 zjutraj začela tako imenovana razorožitev prebivalstva. Sledile so obsežne racije in preiskave, ki so neprekinjeno trajale do 15. marca 1942. Mesto so razdelili na 13 sektorjev, vsak dan so obkolili enega izmed njih, ga temeljito preiskali ter aretirali moške, stare od 16 do 35 let. Te so odpeljali na dvorišča vojašnic, kjer so jih s konfidentni identificirali in razdelili v dve skupini. Sumljive so zaprli in jih pozneje odpeljali v koncentracijska taborišča, druge pa izpustili. Mnogi so morali večkrat skozi stopopek, preden so jih zaprli ali internirali. Zaradi krepitve odporiškega gibanja so italijanske sile dodatno utrjevale žični obroč okoli Ljubljane ter tudi znotraj

mesta postavljale ovire in kontrolne točke. Večkrat so izdali ukaze za dodatno utrjevanje mesta in krepitev obroča, okrepili so artilerijo, ki je imela pomembno mesto v obrambi Ljubljane, gradili dodatne bunkerje, stražnice ter zvišali število straž in patrolj. Celoten utrjeni pas je bil dolg skoraj 30 kilometrov, širok od pet do osem metrov in visok približno dva metra. Skupaj s telefonskimi in električnimi napeljavami ter reflektorski postajami za osvetljevanje meje je bila utrjena črta široka okoli 80 metrov. V skoraj 30 kilometrov dolgem utrjenem pasu so zgradili 69 velikih bunkerjev, v katerih je bila stalna in dobro oborožena posadka do 30 vojakov. Na posebej izpostavljenih mestih so postavili še 11 bunkerjev s posadko do 12 vojakov. Pri večini bunkerjev so bili urejeni tudi položaji za topove in minometalce ter dodatni obrambni objekti za varovanje krajših odsekov. Takih bunkerjev je bilo ob žični meji 53. Če k temu prištejemo še 73 novih bunkerjev, zgrajenih za boj proti upornikom v mestu, je bilo na celotnem območju kar 206 bunkerjev.

Gradnjo celotne obrambne črte so skoraj v celoti končali do 15. decembra 1942. Po nepopolnih podatkih iz januarja 1943 je bilo na območju Ljubljane, vključno z Grajskim gričem, Rožnikom in Golovcem, stalno razporejenih 2500 vojakov ter 500 karabinerjev, agentov javne varnosti in kvesturinov, ki so nadzirali prehode in preverjali dovolilnice. Ob tako poostrenem nadzoru je bilo tudi z dobro ponarejenimi dokumenti težko prečkati blokade, zato so aktivisti in drugi iskali skrivne prehode ali kanale.

Po kapitulaciji Italije, ki je bila podpisana 3. septembra 1943, razglašena pa 8. septembra 1943, je bil žični pas nekaj dni brez nadzora in straž. Že prej kot v enem tednu so ga zasedle nemške okupacijske sile, ki so izkoristile obstoječo infrastrukturo in ga uporabljale do spopadov v začetku maja 1945. Del žičnega obroča je potekal po grebenih Golovca, zato so meščani nekaj dni poslušali odmeve spopadov na Orlah in v okolici ter se bali morebitnih uličnih spopadov v mestu. Ker so se nemške sile s svojimi zavezniki v noči z 8. na 9. maj 1945 umaknile z območja Ljubljane, do spopadov v mestu ni prišlo.

Takoj po odhodu Nemcev so množice prebivalcev začele odstranjevati žični obroč. Spomladi 1946 je rušenje bunkerjev potekalo organizirano v okviru nedeljskih delovnih akcij. Šele poldrugo desetletje po vojni, konec petdesetih let 20. stoletja, se je pojavila zamisel, da bi z ustreznimi oznambami ohranili spomin na nekdanjo žično zaporo. Tako je bil 23. junija 1957 v okviru prvega festivala telesne kulture organiziran prvi pohod po trasi nekdanje žične zapore. Iz njega se je razvila množična prireditev, ki je imela prvo leto predvsem tekmovalni značaj, saj so sodelovale ekipe tekačev z nahrbtniki in puškami. Naslednje leto je bil prvi bunker zaščiten z odločbo takratnega Sveta za kulturo in prosveto Ljudske republike Slovenije. Leta 1959 so na lokacijah nekdanjih blokov ob vpadnicah postavili spomenike, ki jih je zasnoval arhitekt Vlasto Kopač, v letih 1961 in 1962 pa so celotno traso označili z osmerokotnimi stebrički, ki jih je oblikoval arhitekt Edo Ravnikar. Sredstva za njihovo izdelavo in postavitve so prispevala številna ljubljanska podjetja. Skupno sta bila postavljena 102 stebrička, stojijo pa na mestih nekdanjih bunkerjev. Leta 1968 je bila celotna pot skupaj s spomeniki zaščiten, projekt ureditve poti pa je bil končan leta 1985.

Udeleženci so spoznali, da je pohod primeren za vse starostne skupine in poteka po nezahtevni, 33 kilometrov dolgi progi. Poudariti je treba, da je udeležencem uspelo zbrati vse žige na osmih kontrolnih točkah, za celotno prehojeno pot pa so na končni kontrolni točki prejeli posebno priznanje, bronasto kolajno.

➤ **Obnovljeni bunker na Poti ob žici**

➤ **Zemljevid trase Poti ob žici**

NAGRADNA KRIŽANKA

								UDOBJE, RAZKOŠJE	AMERIŠKA PEVKA GRANDE	PODZEMNA ŽELEZNICA	MOČNATA JED, PEČENA V MODLU	DNEVI V RIMSKEM KOLEDARJU	DANSKI KNJIZEVNIK MUNK	
							MESTO SEVERNO OD LJUBLJANE							
							GRŠKA GORSKA NIMFA							
							SVETIŠČE BOGAMITRE							
							ŽUPNIJA DEL SKLADBE					REKA SKOZINIŠ	POPAREK	
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO SKRČENA KOLIČINA PREVLEKA ZAŠTENO UČENJE, POUK TULEC, ETUI MATERILJA, SNOV ČAČKA KOŠARKAR DRAGIČ												VRSTA, OBLIKA TIBETANSKO GOVEDO		
MESTO V JZ. NEMČUJI												KOVAŠKO OGNJIŠČE POLOŽAJ TELESA		
KVALITETA												GL. MESTO SENEGALA PREDMET POGOVORA		
RAJKO PIRNAT			GOKART MOŠTVO NALADJI									KARAMBOL, TRČENJE KRAJ PRI LJUBLJANI	VANJA EJDUS RAVEN SVET	
ZAMAŠEK				NERODEN DOLGIN JEDRO, BISTVO								VODNI ČLE- NONOŽEC SL. ATLET (STANKO)		
NRAV, ZNAČAJ					NORMALNA STOPNJA IT. IZDEL. GODAL								MESTO V PANAMI PREDUJEM PLAČILA	
INDIJSKA DRUŽBENA PLAST						IZABELA (KRAJŠE) OTOČJE PRIIRSKI						DOMAČA ŽIVAL PODELITEV IMENA		
	ZMAGA PRI SAHU	IT. MODNI KREATOR ČETRTRIM- SKI KRALJ										MESTO NA ČESKEM PRISTAN V IZRAELU		
PREBIVALEC NAŠE SOSEDNJE DRŽAVE												ORIENTAL VODNA PIPA RADIJ		
IZVAJALEC ANKETE													ŽLAHTEN PLIN (Xe)	
TKALSKI IZDELEK													RIMSKO IME TROJAN	

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: **PRAZNUJMO SKUPAJ.**

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Katarina Brežnjak**, Rakuševa ulica 10, 1107 Ljubljana,
 - ▶ **Enej Čermelj Papež**, Malijska 29d, 6310 Izola,
 - ▶ **Sara Kastelic**, OŠ Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica), Spodnje Škofije 40d, 6281 Škofije.
- Nagrajencem čestitamo.

Pravilno rešitev tokratne križanke nam pošljite **do srede, 24. junija 2026**, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

SLUŽIMO BOGU IN DOMOVINI

Služenje je ena izmed temeljnih vrednot, ki presega čas, kulturo in okoliščine. Kaže se lahko v zelo konkretni obliki – na primer v služenju domovini v vojski – ali pa v globlji, notranji razsežnosti, kot jo uči Jezus Kristus. Čeprav se ti dve obliki služenja na prvi pogled razlikujeta, imata v svojem bistvu skupno točko: darovanje sebe za dobro drugih.

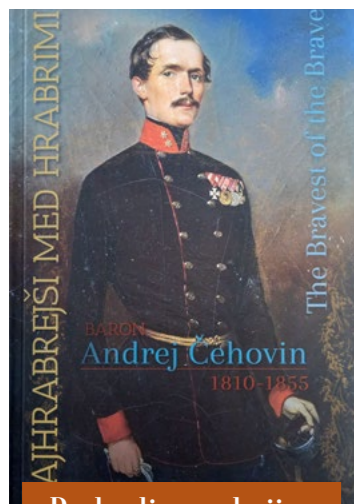
Vojaška služba je ena najbolj neposrednih oblik služenja skupnosti. Posameznik se zaveže, da bo varoval svojo državo, njen narod in vrednote, ki jih ta predstavlja. To pogosto zahteva disciplino, pogum, odpoved udobju in v skrajnih primerih tudi pripravljenost žrtvovati svoje življenje.

Tudi kodeks vojaške etike poudarja temeljna načela, kot so čast in poštenost, zvestoba domovini, spoštovanje človekovega dostojanstva, disciplina in odgovornost, tovarištvo in solidarnost. Ta kodeks je moralni kompas, ki pripadniku pomaga ravnati pravilno tudi v najtežjih okoliščinah. V tem smislu vojaško služenje ni zgolj poklic, temveč etična drža – zavestno odločanje za dobro skupnosti.

Jezusovo razumevanje služenja pa sega globlje, v notranjost človeka. Učil je, da rešnična veličina ne izhaja iz moči ali oblasti, temveč iz ponižnosti in služenja drugim. »Kdor hoče biti prvi med vami, naj bo vaš služabnik.« (Mt 20,27) »Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge.« (Mr 10,45) Duhovno služenje vključuje ljubezen, odpuščanje in notranjo preobrazbo. Temelj tega nauka je zapoved: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« (Mt 22,39) Jezusovo služenje doseže vrhunec v darovanju sebe, kar postane vzor popolne nesebičnosti.

Čeprav se vojaško in duhovno služenje razlikujeta, ju povezuje skupna etična osnova: skrb za bližnjega. Glavna razlika ostaja v pristopu: vojska lahko uporablja silo za zaščito, medtem ko Jezusov nauk poudarja nenasilje in notranjo preobrazbo. »Blagor krotkim, kajti ti bodo deželo podedovali.« (Mt 5,5) Služenje domovini in duhovno služenje nista nasprotji, temveč dve različni poti iste vrednote – skrbi za druge. Vojaški kodeks daje okvir za pravično in odgovorno ravnanje pri obrambi skupnosti, Jezusov nauk pa temu služenju daje globlji smisel, saj ga utemeljuje v ljubezni. V tem se srečata obe razsežnosti služenja: zunanja dolžnost in notranja drža, ki skupaj ustvarita celostno podobo človeka, ki ne živi le zase, temveč za skupno dobro in višje vrednote.

VU IX. r. Dominik Tikvič, VVIK

Prebrali smo knjigo
**NAJHRABREJŠI
MED
HRABRIMI**

Ob koncu lanskega leta je zbirko strokovnih publikacij Parka vojaške zgodovine dopolnila nova knjižna izdaja *Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)*, katere avtorja sta direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič in predsednik Slovenskega falerističnega društva dr. Pavel Car. Knjiga je izšla v slovenskem in angleškem jeziku ter javnosti približuje zgodbo enega najznamenitejših slovenskih rojakov iz sredine 19. stoletja – barona Andreja Čehovina. Z obsežnim dokumentarnim in slikovnim gradivom prikazuje njegovo vojaško pot. Baron Andrej Čehovin, ki se je leta 1810 rodil v zaselku Dolanci v Zgornji Branici, se je proslavil kot izjemen vojak, ki so ga pogum, srčna predanost in temeljito poznavanje vojaških veščin dvignili visoko nad povprečje. Njegove sposobnosti so se potrdile v vojni med Sardinsko-piemontskim kraljestvom in Avstrijskim cesarstvom v letih 1848 in 1849, ko si je z junaškimi dejanji v ključnih bitkah ustvaril sijajno vojaško kariero. V zgodovino se je zapisal kot edini častnik avstrijske in pozneje avstro-ogrske armade, ki si je z nepredstavljenim junaštvom v zelo kratkem času prislužil vsa tri najvišja odlikovanja za hrabrost – srebrno in zlato medaljo ter vojaški red Marije Terezije, kar ni uspelo nikomur drugemu. Posebnost njegovega vzpona v vojaški karieri je tudi v tem, da si je vsa tri odlikovanja prislužil v manj kot letu dni. Izredno je bil povišan v častnika, pridobil je tudi plemiški naziv barona in postal poznan po vsem Avstrijskem cesarstvu. Knjižno delo je nastalo na podlagi muzejskih raziskav, študije arhivskih virov in strokovnih prispevkov, pripravljenih za predstavitev istoimenske razstave, s katero je Park vojaške zgodovine lansko jesen zaznamoval 170. obletnico Čehovinove smrti.

Marko Pišlar

PREDSTAVITEV VOJAŠKEGA LETALSTVA

BESEDILO Slovenska vojska FOTO STA

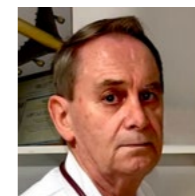
V Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki so v soboto, 6. junija, praznovali dan 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe. Slovesnosti in dneva odprtih vrat vojašnice so se udeležili tudi predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik, župana občin Brežice in Krško ter številni drugi gostje. Vojašnica je ob dnevu odprtih vrat obiskovalcem predstavila svoje delovanje, opremo ter zmogljivosti vojaškega letalstva in zračne obrambe. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi statične in dinamične predstavitve letal in helikopterjev Slovenske vojske ter letala za podporo pri gašenju iz zraka Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

V spomin

TOMAŽU F. KOŽELJU

(18. 5. 1947–16. 5. 2026)

Z veliko žalostjo smo sprejeli vest, da nas je za vedno zapustil zdravnik mag. Tomaž Franc Koželj, dr. med., spec. kirurg – pripadnik Vojaške zdravstvene enote Logistične brigade, upokojeni strokovnjak in eden najpomembnejših pionirjev vojaške letalske medicine v Sloveniji. Bil je človek, ki je z neizmernim znanjem, predanostjo, pogumom in srčnostjo zaznamoval številna življenja ter pustil neizbrisen pečat v Slovenski vojski in širše. Kot vrhunski kirurg, pilot in ustanovitelj vojaške letalske ambulante je postavil trdne temelje vojaške letalske medicine v Slovenski vojski. S strokovnim delom, vizijo in neomajno predanostjo je oral ledino na področju, ki ga danes poznamo kot nepogrešljivi del vojaškega zdravstvenega sistema. Bil je dolgoletni vodja vojaške letalske medicine, mentor številnim generacijam ter človek, ki je znal povezati vrhunsko stroko z izjemno človečnostjo. Tomaž ni bil le izreden strokovnjak na svojem področju, temveč tudi osebnost, ki so jo poznali skoraj vsi. Njegova prisotnost je vlivala zaupanje, spoštovanje in občutek varnosti. Vedno je bil pripravljen pomagati, deliti svoje znanje, podpreti ali preprosto nameniti prijazno besedo. Bil je prijatelj, sodelavec in človek z veliko začetnico. Za seboj ni pustil le izjemne strokovne dediščine, temveč tudi globok človeški pečat, ki bo ostal med nami za vedno. Njegovi delo, predanost in vrednote bodo še naprej navdih prihodnjim generacijam vojaških zdravstvenih delavcev.

Počivaj v miru, dragi Tomaž. Tvoj prispevek, tvoje delo in tvoja srčnost ne bodo nikoli pozabljeni.

Vojaška zdravstvena enota

REVILJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese,
Tina Širola Pečovnik
TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE
IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
Majda Rogelj

TISK: Mabo Grafika

NAKLADA: 8800 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradno stališče Ministrstva za obrambo.
Nenaročena gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 13. julija 2026.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

NAD OGENJ PO STAREM!

SREČANJE GASILCEV STARODOBNIKOV V POČASTITEV
35-LETNICE SAMOSTOJNOSTI SLOVENIJE

PARK
VOJAŠKE
ZGODOVINE
PIVKA

GASILSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

Praznujte z nami
25. JUNIJA

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Več informacij na www.parkvojaskezgodovine.si